

Okragły Stół na pomoc Ukrainie

s. 3

WYDRUKOWANO NA PAPIERZE EKOLOGICZNYM

GRZEGORZ RAJTER

Nie przegap Nocy Muzeów – wstęp będzie bezpłatny

/ s. 9-12

Poznaj plan działań rowerowych do 2030 roku

/ s. 6

У Вроцлаві пройшов «круглий стіл» для українців

/ s. 18

Głos Prezydenta

Szanowni Państwo,

intensywnie rozpoczęliśmy tydzień we Wrocławiu. Samorządowy Okrągły Stół i poprzedzające go debaty w grupach tematycznych posłużyły spotkaniu w naszym mieście ponad 120 specjalistów z różnych dziedzin, począwszy od wolontariuszy i organizacji pozarządowych, przez m.in. środowiska naukowe, związki zawodowe, przedstawicieli pracodawców czy instytucji międzynarodowych.

Spotkanie zainicjowali samorządowcy, żeby rozpocząć debatę nad zmianą polskiego prawa i dostosowaniem go do sytuacji, w której znaleźliśmy się w związku z rosyjską wojną w Ukrainie.

Jak Państwo wiecie, od momentu wznowienia rozpoczętej w 2014

roku wojny i zintensyfikowania działań zbrojnych, granicę ukraińsko-polską przekroczyło ponad 3 mln osób. Większa część z nich zdecydowała się zostać, przynajmniej tymczasowo, w naszym kraju. Kolejne doniesienia mediów, bazujące na wypowiedziach służb wywiadowczych, mówią o dużym prawdopodobieństwie długiego konfliktu w Ukrainie, którego koniec trudno dziś przewidzieć. Podobnie też mówi się o rosnących rosyjskich apetytach na zajęcie kolejnych ukraińskich ziem. Jako samorządowcy przygotowujemy się na różne scenariusze.

Ten, który chcemy realizować jak najszybciej, to wspomniane już reformy części polskiego prawa – wiedząc, jak ważne jest planowanie i rozwiązywanie

potencjalnych problemów z wyprzedzeniem. Już dzisiaj zastanawiamy się między innymi nad tym, jak będzie wyglądała edukacja po wakacjach, na jakie wyzwania powinni przygotować się pracodawcy, jak skutecznie pomóc organizacjom społecznym zaangażowanym w pomoc potrzebującym. W skrócie – jak pomagać najefektywniej, przy jednoczesnym zachowaniu standardu rozwoju naszych małych wspólnot i naszego kraju. Te ponad 75 dni wiele nas nauczyły, chcemy te lekcje dobrze wykorzystać – także dla dobra Wrocławia.

Jacek Sutryk
prezydent Wrocławia

Pogoda

13 MAJA piątek	14 MAJA sobota	15 MAJA niedziela	16 MAJA poniedziałek	17 MAJA wtorek	18 MAJA środa	19 MAJA czwartek
23°	23°	23°	22°	23°	24°	24°
						

Nie ma dobrych i złych emocji. Nie wiedziałeś? Zobacz mural przy Reja

Na ścianie kamienicy przy ul. Mikołaja Reja 36 możemy podziwiać dziewczynę z zamkniętymi oczami, kolorowymi i kręconymi włosami, w które wplątane są emocje. Obok postaci napis: Czy wiesz, że? Nie ma dobrych i złych emocji? Wszystkie są tak samo ważne. Projektantką dzieła jest Karina Wika (na zdj.), która wykonała je wspólnie z Łukaszem Wrońskim. Mural ma zwrócić uwagę na potrzebę zadbania o zdrowie psychiczne najmłodszych oraz odpowiednią edukację w tej dziedzinie. Bo tego brakuje w dzisiejszej szkole. Pracom, które trwały kilka tygodni, przyglądali się mieszkańcy okolicznych kamienic. Projekt został zrealizowany w ramach działań Pracowni wspólnie.eu – inicjatywy Biura Parlamentu Europejskiego we Wrocławiu i Strefy Kultury Wrocław.

Aktualności

Samorządowy Okrągły Stół z pomocą Ukrainie

Ponad 120 ekspertów, samorządowców, działaczy, przedstawicieli NGO, świata biznesu i nauki oraz związkowców przez dwa dni pracowało nad „białą księgą”. To zbiór rekomendacji, które mogą ułatwić przebywanie w Polsce uchodźców, nie tylko z Ukrainy.

Organizatorem wydarzenia było Miasto Wrocław. – Potrzebujemy dobrego prawa i pieniędzy, krajowych i zagranicznych, by lepiej radzić sobie z nową sytuacją. Okrągły stół nikogo nie wyróżnia, nie stawia wyżej. Jest miejscem spotkania równych wobec siebie ludzi, którzy chcą wyrażać swoje zdanie w dobrej wierze – mówił Jacek Sutryk, prezydent Wrocławia.

Spotkanie trwało dwa dni. W niedzielę, 8 maja, eksperci pracowali przy okrągłych stolikach. Wcześniej przez dwa tygodnie wymieniali się pomysłami i doświadczeniami online, by we Wrocławiu ułożyć swoje pomysły, przedyskutować je i opracować plan działania.

Prace przy stolikach

W skład każdego stolika wchodziło kilkunastu ekspertów. Wszyscy rozmówcy podkreślali, jak ważna jest współpraca rządu, samorządu, NGO, również z instytucjami międzynarodowymi. Samorządowcy podkreślali również, że konieczne jest stworzenie odpowiednich procedur, które ułatwią im wspieranie uchodźców oraz mieszkańców, którzy im pomagają. We wszystkich tematach przewijała się kwestia finansów, jak i z jakiego budżetu finansować wszystkie potrzeby. Uczestnicy podkreślali potrzebę nauki języka polskiego i organizacji nowych miejsc w szkołach. Pracodawcy, którzy od początku aktywnie włączyli się w pomoc uchodźcom, wskazywali głównie na usprawnienie systemu potwierdzania ich kwalifikacji oraz nauki języka polskiego.

8 tematycznych stolików

- Integracja społeczna i działania obywatelskie
- Rynek pracy i gospodarka
- Mieszkalnictwo

Wypracowane we Wrocławiu rekomendacje zostaną przekazane prezydentowi i premierowi RP, a także marszałkom - Sejmu i Senatu

- Edukacja i nauka
- Finanse i legislacja
- Bezpieczeństwo i cyberbezpieczeństwo
- Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

Samorządowy Okrągły Stół

Drugiego dnia obrad w Hali Stulecia przedstawiono wypracowane dzień wcześniej rekomendacje. Przy okrągłym stole usiedli goście z całej Polski, ale też z Ukrainy. – Najważniejsze problemy, które teraz trzeba rozwiązywać, to problemy z mieszkaniem i szkołami dla ukraińskich dzieci, bo mamy ochotę i musimy pracować. Ale rozmawialiśmy też, co będzie w przyszłości, o odbudowie Ukrainy. Już trzeba rozmawiać o tym, gdzie szukać na to pieniędzy – mówiła Jewhenija Kuleba, radna miasta Kijów.

Z uczestnikami Samorządowego Okrągłego Stołu online połączył się także Witalij Kliczko – mer Kijowa, który podziękował za pomoc okazaną jego rodakom. – Wciąż walczymy. Nikt nie wie, jak długo jeszcze potrwa ta bezsensowna wojna. My jednak wiemy jedno: wygramy tę wojnę. Ponieważ stajemy w obronie praw człowieka, wolności prasy oraz wszystkich innych demokratycznych i podstawowych wartości, które są w Europie normalnością – mówił.

Rekomendacja „białej listy”:

- stworzenie programu finansowego wsparcia przedsiębiorstw w tworzeniu nowych miejsc pracy
- stały monitoring zapotrzebowania na zatrudnienie w poszczególnych sektorach
- stworzenie programu masowej i szybkiej nauki języka polskiego dla obywateli Ukrainy
- finansowanie z budżetu państwa rzeczywistych kosztów nauki uczniów z Ukrainy w polskich szkołach oraz pełne refinansowanie pobytu ukraińskich dzieci w polskich przedszkolach

- adaptowanie na mieszkania istniejących pustostanów, a także wykorzystanie pozagminnych mieszkań czy inwestycji modułowych, które mogłyby służyć Ukraińcom
- uelastycznienie zasad najmu
- zmiany w finansowaniu polityki mieszkaniowej
- zwiększanie finansowania NFZ proporcjonalnie do liczby uchodźców w danym województwie
- ułatwienia procedur związanych z wykonywaniem prawa do wykonywania

zawodów medycznych oraz nostryfikacji dyplomów

- uproszczenie procedur dotyczących pracowników społecznych
- wprowadzenie standardów ochrony dzieci, wsparcia psychologicznego i profilaktyki zdrowia psychicznego
- wprowadzenie systemowych oraz finansowych zachęt do podejmowania działań dla NGO, samorządów i grup nieformalnych
- pilne pozyskanie środków europejskich na pomoc uchodźcom
- wzrost udziału w PIT dla samorządów oraz podwyższenie do 2 proc. możliwości odpisu z PIT dla organizacji pozarządowych oraz wprowadzenie możliwości odpisu 1 proc. w podatku CIT na rzecz NGO
- monitoring i przeciwdziałanie przejawom dezinformacji i szerzenia mowy nienawiści – zarówno w polsko-, jak i ukraińsko- i rosyjskojęzycznym internecie
- zaproszenie ukraińskich przedstawicieli (ale także mołdawskich i gruzińskich) do składu Europejskiego Komitetu Regionów oraz utworzenie przedakcesyjnego europejskiego Funduszu „Odbudowa-Stabilizacja-Rozwój” dla Ukrainy
- zbudowanie partnerstwa miast dla ich odbudowy pomiędzy miastami europejskimi a tymi z Ukrainy

Redakcja

Niemal 6 tys. ukraińskich uchodźców już znalazło pracę

Blisko 6 tysięcy Ukraińców, którzy przybyli do stolicy Dolnego Śląska po 24 lutego br., skorzystało z ofert pracodawców, składanych w Powiatowym Urzędzie Pracy we Wrocławiu. Większość z tych wojennych uciekinierów, podobnie jak w całej Polsce, to kobiety.

W Powiatowym Urzędzie Pracy przy ul. Glinianej 20-22 we Wrocławiu od poniedziałku do piątku działa w godz. 8-14.15 punkt informacyjny. Można w nim dowiedzieć się, jak podjąć legalnie zatrudnienie w Polsce, jakie są aktualnie oferty pracy, skorzystać z porady zawodowej – wszystko po ukraińsku.

W kojarzeniu pracodawcy z pracownikiem swoją rolę odgrywa Agencja Rozwoju Aglomeracji

Wrocławskiej. – Ułatwiona procedura w Powiatowym Urzędzie Pracy we Wrocławiu i współpraca ARAW z biznesem w przygotowaniu ofert pracy owocuje, że codziennie prawie 200 osób znajduje zatrudnienie – informuje Magdalena Okulowska, prezes ARAW-u.

Pracodawca może zgłosić ofertę pracy przez formularz ze strony l.wroclaw.pl/praca-dla-ukrainy i wysłać pod adres: wroukraina@pup-wroclaw.pl.

Zespół ds. Wsparcia Pracowników Zagranicznych w ARAW-ie pomaga pracodawcom w przeprowadzeniu formalności dotyczących pozwoleń na pobyt i pracę. Zainteresowani mogą się kontaktować: jakub.fraczyk@araw.pl.

Z raportu Unii Metropolii Polskich wynika, że we Wrocławiu mieszka obecnie ponad 300 tys. Ukraińców.

Anna Aleksandrowicz

Aktualności

Idziesz do szkoły średniej? Zobacz, jak ją wybrać

Egzaminy ósmoklasiści zdają 24, 25 i 26 maja, ale już od 16 maja do 20 czerwca mogą składać dokumenty do wybranych szkół ponadpodstawowych. Cały proces odbywa się elektronicznie. Odpowiadamy na najczęściej pojawiające się pytania.

Jaką liczbę szkół mogę wybrać?

Kandydat, wprowadzając wniosek w elektronicznym systemie rekrutacji, wybiera 6 szkół z przedstawionej oferty.

Kto podpisuje wniosek kandydata?

Wniosek podpisuje jeden z rodziców/opiekunów (profilem zaufanym również).

Co rozumiemy pod pojęciem priorytetu i preferencji?

Priorytet to kolejność klas, do których kandydat chce się rekrutować. Preferencja to wybrana szkoła. W elektronicznym systemie rekrutacji kandydat tworzy listę preferencji, wyznaczając priorytety. Oznacza to, iż tworzy listę maksymalnie 6 szkół (preferencji), w których może wybrać dowolną liczbę oddziałów (priorytetów).

W wyniku rekrutacji zostałem zakwalifikowany do szkoły

Harmonogram, kryteria i zasady tegorocznej rekrutacji do szkół ponadpodstawowych znajdują się na l.wroclaw.pl/rekrutacja-2022

i potwierdziłem przyjęcie. Chcę jednak wziąć udział w rekrutacji uzupełniającej. Czy muszę rezygnować od razu z miejsca, do którego się zakwalifikowałem?

Kandydat, który jest zakwalifikowany do szkoły po pierwszym etapie rekrutacji, może wziąć udział również w rekrutacji uzupełniającej. W odpowiednim terminie wprowadza wniosek, wybierając szkoły i klasy z oferty. W chwili zakwalifikowania do szkoły w rekrutacji uzupełniającej kandydat musi podjąć decyzję, do której szkoły chce uczęszczać.

Czy po wprowadzeniu wniosku w elektronicznym systemie rekrutacji Wrocławia mogę kandydować do innych szkół średnich, w tym spoza woj. dolnośląskiego?

Nic nie stoi na przeszkodzie, aby kandydat rekrutował się do szkół w innych systemach we Wrocławiu i w innym województwie.

Czy muszę udać się do szkoły 1. wyboru z wydrukowanym wnioskiem i dokumentami w celu potwierdzenia wniosku?

W 2022 r. kandydaci otrzymali możliwość podpisania wniosku w systemie poprzez podpis elek-

troniczny (profil zaufany), a także dodanie do wniosku dokumentów potwierdzających kryteria ustawowe. Nie ma zatem potrzeby udawania się do szkoły 1. wyboru w celu potwierdzenia podania.

Wprowadziłem wniosek i wybrałem tylko oddział sportowy zgodnie z harmonogramem do 31.05.2022 r. Czy po tym terminie będę mógł dodać inne oddziały?

Do 31.05.2022 wybiera się w systemie oddziały sportowe, dwujęzyczne czy międzynarodowe. Oddziały ogólne mogą zostać dodane do wniosku do 20.06.2022 r. Dru-

gim terminem zmiany szkoły jest okres 24.06–13.07.2022 r.

Wybrałem jako 1. priorytet klasę biologiczno-chemiczną, ale osoba, która wybrała tę klasę na kolejnym priorytecie, ma większą liczbę punktów. Kto zostanie zakwalifikowany do klasy?

W postępowaniu rekrutacyjnym najważniejsze są punkty. W opisanej sytuacji do klasy zostanie zakwalifikowany w pierwszej kolejności zawsze kandydat z większą liczbą punktów.

Redakcja

Policyjne radiowozy z nowym żółtym oznakowaniem

Wkrótce na wrocławskie ulice wyjadą policyjne samochody i motocykle z nowym oznakowaniem. Pojazdy mają być lepiej widoczne i oświetlone, z dodatkowymi elementami graficznymi. Będzie więcej sygnałów błyskowych i pojawi się na nich odblaskowy żółty kolor.

Od 2008 r. radiowozy policyjne miały kolor niebieski i srebrny. Teraz Komenda Główna Policji pokazała nowe oznakowanie radiowozów i motocykli. Pojazdy mają być lepiej widoczne na drogach. Zmiany są efektem współpracy policji z naukowcami z Sieci Badawczej Łukasiewicz. Co się zmieni w oznakowaniu? Policyjny radiowóz będzie miał więcej sygnałów błyskowych – zamiast 10

lamp LED – aż 30. Zarówno radiowozy, jak i motocykle będą miały także dodatkowe odblaskowe pasy fluorescencyjne w kolorze żółtym.

– Przeprowadziliśmy szereg badań, w tym badania poligonowe, podczas których porównywano widoczność dotychczasowego oznakowania z nowo zaprojektowanymi oznaczeniami – mówi Przemysław Pająk, kierownik La-

boratorium Bezpieczeństwa Pojazdów w Przemysłowym Instytucie Motoryzacji Łukasiewicz. – Badania te wykazały, że zastosowanie prototypowego oznakowania zdecydowanie poprawia widoczność w każdych warunkach atmosferycznych, niezależnie od rodzaju oświetlenia. Dzięki zwiększonemu kontrastowi każdy z pojazdów jest lepiej rozpoznawalny i dostrzegalny w warunkach ruchu drogowego.

go. Dzięki zwiększeniu powierzchni elementów odblaskowych, znacznie poprawi się również ich widoczność w warunkach nocnych – dodaje.

Jak mówi insp. Mariusz Ciarka, rzecznik Komendanta Głównego Policji, każdy odbierany w tym roku i kolejnych latach pojazd policyjny powinien być w nowych barwach. – Zmiany te poprawią

nie tylko widoczność radiowozów, ale również bezpieczeństwo, które jest dla nas priorytetem. Obywatele łatwiej będą mogli dostrzec radiowóz, szukając pomocy czy chcąc zgłosić wykroczenie lub przestępstwo, z kolei policjanci będą pełnili służbę w pojazdach bardziej widocznych dla innych kierowców – mówi rzecznik.

Jarek Ratajczak

Wrocław rozmawia

Osiedla do rewitalizacji mają też swój potencjał

Brochów, Kleczków, Księżę, Nadodrza, Ołbin, Plac Grunwaldzki i Przedmieście Oławskie i Świdnickie – to osiedla zakwalifikowane do Gminnego Programu Rewitalizacji. Opinie i doświadczenia mieszkańców tych osiedli zebrali w raporcie dr Dawid Krysiński z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i Paulina Olejniczak-Brząkała z Urzędu Miejskiego Wrocławia, z którą rozmawia Maciej Wołodko.

”

Paulina Olejniczak-Brząkała,
Urząd Miejski Wrocławia

Atutami tych osiedli są ciekawe miejsca i przestrzenie bliskie mieszkańcom. Takie, w których da się fajnie spędzić czas albo mają potencjał, by stać się czymś więcej. Gdzie warto być na tych osiedlach?

Do najczęściej wymienianych miejsc należą instytucje kultury oraz tereny zielone np. brochowski park Na Skraju, odnawiany park przy ul. Kolejowej czy tereny nadrzeczne, zwłaszcza te „dzikie” przy Odrze i Oławce. To także skwery w uczęszczanych punktach osiedli i podwórza kamienic.

Podwórka kojarzą mi się raczej z klepiskiem zastawionym autami. Z atutem osiedla trochę mniej...

Dlatego mówimy w raporcie o potencjałach, to bardziej precyzyjne określenie. Podwórka postrzegane są przez mieszkań-

ców jako miejsca potrzebujące rewitalizacji przede wszystkim z racji bliskości. To tutaj bawią się dzieci, spotykają się sąsiedzi. Tutaj podejmowane są wspólne inicjatywy.

Ważne jest, że ludzie widzą potrzebę ich odnowy. Uważają je za ważną dla siebie przestrzeń. Może się okazać, że to właśnie one sprawią, że rewitalizacja będzie procesem bliskim, zrozumiałym, akceptowanym przez mieszkańców.

Dlaczego ważne jest, żeby rewitalizacja była akceptowana przez mieszkańców?

Bo inaczej nie ma prawa się udać. Poprawa jakości życia nie będzie trwała. Możemy wymienić drzwi w bramie, ale co z tego, jeśli zaraz ktoś wyłamie zamek. Kluczową sprawą jest to, żeby rewitalizacja miała partycypacyjny charakter, czyli żeby mieszkańcy uczestniczyli w tej przemianie.

Będą w stanie to zrobić?

Jeśli im pomożemy, to tak. Na tych osiedlach działają fantastyczni lokalni liderzy. Mają sprecyzowane plany na przyszłość. Wiedzą, jakie inicjatywy chcieliby podjąć i jakiego rodzaju

JERZY WYPYCH, AGNIESZKA PRZYBYŁOWICZ

Na osiedlach do rewitalizacji w wyniku rozmów z mieszkańcami powstały Sąsiedzkie Mapy Osiedli

problemom zaradzić. Tylko że jest ich za mało. Powinniśmy nie tylko wesprzeć działania istniejących organizacji, instytucji i aktywnych mieszkańców, ale i zachęcić do nich kolejne osoby.

Na każdym z tych ośmiu osiedli przeprowadziliście w ostatnich miesiącach badanie przedsięwzięć społecznych. Do czego posłuży ta wiedza?

Ta wiedza pozwoli nam uniknąć niepotrzebnego powielania działań i wyłapać podjęte już ini-

cyjatywy, które warto rozwinąć. Dzięki temu problemy społeczne będzie można rozwiązywać bez marnowania wysiłków, zasobów i doświadczenia osób, które najlepiej orientują się w lokalnych potrzebach.

Raport opisuje też m.in. potrzeby i trudności działaczy osiedlowych. Dzięki temu można będzie przygotować im odpowiednie wsparcie. Zależy nam na osiągnięciu zbieżności pomiędzy lokalnymi inicjatywami.

Sam dokument jest także formą podpowiedzi dla lokalnych liderów. Stanowi katalog miejsc i działań, które są ważne i atrakcyjne dla mieszkańców, a zatem warto je wykorzystać do wspólnych działań w przyszłości. Natomiast dla miasta to podręcznik, który ułatwi formułowanie celów operacyjnych GPR z uwzględnieniem lokalnych potrzeb i możliwości.

Rozmawiał
Maciej Wołodko

Specjały Nadodrza, czyli weekend dla podniebienia

Dwa dni, 21 miejsc, 21 specjałów – tak w trzech punktach można opisać nadchodzący majowy weekend na Nadodrzu. To kolejna edycja kulinarnego święta Specjały Nadodrza.

Połtawskie gałuszki, pizza z Detroit i miodownik – 14 i 15 maja będzie można spróbować tych przysmaków przygotowanych przez nadodrzańskich szefów kuchni na Specjały Nadodrza. To wydarzenie to okazja do spróbowania autorskich interpretacji tradycyjnych smaków przywiezionych do Wrocławia z różnych regionów Polski i świata. Bo kuchnia nadodrzańska to kuchnia mieszkających i pracujących tu osób, a przygotowane na Specjały Nadodrza potrawy pokazują charakter tego rzemieślniczo-artystycznego osiedla.

Każda z propozycji to specjał w cenie 16 zł. A będzie w czym wybierać: od dań wegańskich, przez deserowe, lody, pizzę, burgery tacy, aż po masę ciasteczkową. Bez względu na to, czy marzy nam się wieczór z kieliszkiem chłodnego frizzante lub rzemieślniczego piwa, czy szukamy miejsca na niedzielne śniadanie, ta impreza zaspokoi miłośników gastronomii.

W ramach wydarzenia organizowana jest też akcja Zbierz i Smakuj Nadodrza. W każdym

miejscu, w którym kupimy jakiś specjał, otrzymamy pieczętkę. Za minimum 5 różnych pieczątek, można wziąć udział w losowaniu bonów do restauracji biorących udział w wydarzeniu: dwóch o wartości 100 zł i czterech o wartości 50 zł. Losowanie 16.05 o godz. 12 na Facebooku Łokietka 5 – Infopunkt Nadodrza.

Lista miejsc biorących udział w wydarzeniu na l.wroclaw.pl/specjaly-nadodrza.

MATERIAŁY ORGANIZATORA

Redakcja

Specjały Nadodrza to kulinarne święto wrocławskiego osiedla

Komunikacja

Tramwaje wrócą do Leśnicy

Zakończył się kolejny etap prac związanych z przebudową ulicy i torowiska przy ul. Kosmonautów oraz układu torowego na skrzyżowaniu ulic Lotniczej, Milenijnej, Legnickiej i Na Ostatnim Groszu. Dlatego od 14 maja będą zmiany w rozkładzie jazdy MPK. Tramwaje linii 3, 10 i 20 powrócą na swoje trasy od ul. Legnickiej przez ul. Lotniczą i Kosmonautów do Leśnicy, a tramwaje linii 33 do pętli na Pilczycach. Przywrócone zostanie kursowanie tramwajów linii 32 na trasie Gaj – Kozanów (Dokerska) – Gaj. Zlikwidowane zostaną kursy okresowej linii autobusowej 710.

Remont przy ul. Jarnołtowskiej

To nie koniec zmian, które czekają na pasażerów od 14 maja. W związku z planowanym remontem przy ul. Jarnołtowskiej i układaniem nawierzchni na odcinku od ul. Samotworskiej do pętli autobusowej „Jarnołtów”, zmieniają się trasy linii autobusowej 109 i kursów nocnych linii 249. Autobusy tych linii zostaną skrócone do przystanku „Jarnołtowska (Samotworska)”. Na swoją stałą trasę do pętli „Jarnołtów” powrócą po zakończeniu prac, czyli 4.06.

Uwaga! Zmiany w centrum

W najbliższych dniach mieszkańcy Wrocławia czekają zmiany w organizacji ruchu i parkowaniu na kilku ulicach w centrum miasta. Powodem są zdjęcia do filmu *Doppelgänger*. 12.05 ul. Rуска zostanie wyłączona z ruchu kołowego na odcinku Łaciarska – Kiełbaśnica. Natomiast na pl. Solnym będą obowiązywały ograniczenia w parkowaniu. 15 i 16 maja, w porze nocnej, wyłączone z ruchu będą odcinki ul. Ofiar Oświęcimskich pomiędzy Szewską a Oławską oraz ul. Łaciarskiej między Oławską a zjazdem do parkingu.

100 km nowych tras rowerowych do 2030

Wrocław, by zwiększyć udział ruchu rowerowego w mieście, stworzył dokument: Plan działań rowerowych do 2030 roku. Zebrane są w nim inwestycje oraz działania promocyjne, które będą realizowane przez najbliższe lata.

Planowane trasy rowerowe we Wrocławiu

Około 100 km nowych tras rowerowych, modernizacja 25 km istniejących i 26 km dodatkowej infrastruktury rowerowej, która ma powstać przy okazji już realizowanych bądź zaplanowanych dużych inwestycji komunikacyjnych – to założenia, jakie znajdują się w Planie działań rowerowych do 2030 roku.

Analiza i konsultacje

Podczas prac nad dokumentem przeprowadzone zostały analizy przestrzenne dla poszczególnych tras głównych, np. ile ludzi mieszka w sąsiedztwie danej trasy, jak łączy się ona z centrum i z węzłami przesiadkowymi. Plan bazuje na dokumencie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z 2018 r. (Kierunki zagospodarowania przestrzennego – polityka zrównoważonej mobilności), ustaleniach z Panelu Obywatelskiego oraz przeprowadzonych latem ubiegłego roku konsultacjach społecznych.

W dokumencie wskazano 15 celów, wśród których znalazły się m.in.: utworzenie krzyża tras rowerowych, w szczególności w centrum, łączących północ z południem i wschód z zachodem,

realizację lub modernizację czterech tras głównych lub alternatywnych, likwidację nieciągłości tras rowerowych, modernizację minimum 25 km istniejących tras oraz budowę 6 połączeń z gminami ościennymi.

Naprzeciw mieszkańcom

– Od lat odbieramy liczne sygnały i oczekiwania od rad osiedli, mieszkańców, organizacji pozarządowych, gmin sąsiadujących z Wrocławiem i wielu innych środowisk w kontekście budowy nowych tras rowerowych – mówi Monika Kozłowska-Święconek, dyrektor Biura Zrównoważonej Mobilności UM Wrocławia.

– Dlatego powstał szkic Planu działań rowerowych do 2030 roku, który został szerzej przedstawiony podczas konsultacji społecznych. Zebrane opinie stanowią podstawę dla ostatecznego dokumentu – wyjaśnia Monika Kozłowska-Święconek.

Łącznie do urzędu wpłynęło ponad 2500 komentarzy, wniosków i sugestii związanych z wieloma obszarami polityki rowerowej.

Konsultacje społeczne potwierdziły, że zapotrzebowanie na dalszy rozwój infrastruktury rowerowej jest bardzo duże. Ważna jest m.in. spójność tras, bezpośredni przebieg, wygoda, profesjonalizm wykonania czy bezpieczeństwo.

Budowa tras i parkingów

Plan wyznacza priorytety w czterech obszarach. Pierwszy z nich dotyczy budowy lub modernizacji tras rowerowych.

– Ten obszar powinien być realizowany na różnych polach. Istotne jest zapewnienie wysokiej jakości tras głównych lub alternatywnych, spięcia tras w centrum miasta, podłączenie osiedli do sieci tras, uzupełnienie luk w istniejącej sieci, poprawa standardu czy połączenia z gminami ościennymi. Z tego powodu w planie znajdują się inwestycje w każdym z tych punktów – mówi Daniel Chojnacki, wrocławski Oficer Rowerowy.

Kolejny obszar jest poświęcony parkingom rowerowym. Plan

zakłada, że do 2030 roku we Wrocławiu będzie funkcjonować 20 tys. miejsc postojowych dla rowerów, w tym Bike&Ride oraz zapewniona będzie możliwość parkowania roweru przy wszystkich instytucjach, placówkach oświatowych i firmach wnioskujących o stojak.

Promocja, edukacja i informacja

Dotychczasowe działania prowadzone we Wrocławiu w zakresie edukacji i promocji ruchu rowerowego to m.in. Rowerowa Szkoła Mobilności Aktywnej, Rowerowy Maj czy kampania W kółko kręcę. – Plan zakłada rozwój istniejących programów oraz propozycje nowych działań skierowanych do szerszego grona odbiorców, m.in. działania na wrocławskich osiedlach, oznakowanie najważniejszych tras rowerowych czy rozwój logistyki rowerowej, czyli transport towarów przy wykorzystaniu rowerów – zapowiada Ula Jagielnicka z Biura Zrównoważonej Mobilności UM Wrocławia.

Paulina Czarnota

Inwestycje

Jak wynająć mieszkanie od TBS? Podpowiadamy

Mieszkania w TBS Wrocław są częścią systemu budownictwa społecznego w Polsce, którego głównym założeniem jest oferowanie wynajmu mieszkań w cenie niższej od najmu na rynku komercyjnym. To też propozycja dla osób, które nie chcą lub nie mogą zaciągnąć kredytu na zakup własnego M.

Ogłoszenia o wolnych lokalach pojawiają się regularnie na stronie spółki www.tbs.wroc.pl. Każde zawiera informację o metrażu i opis mieszkania, a także wysokość partycypacji, kaucji, stawkę czynszu za mkw. oraz miesięcznych opłatach związanych z najmem.

Jak się zabrać za wynajem?

Osoba, która znajdzie odpowiednie dla siebie mieszkanie, najpierw powinna złożyć wizytę w urzędzie skarbowym, aby uzyskać zaświadczenie o wysokości dochodów za ubiegły rok. Dotyczy to wszystkich osób pełnoletnich, które mają zamieszkać w wybranym M. Później należy zajrzeć na stronę internetową TBS Wrocław i sprawdzić ogłoszenia o wolnych mieszkaniach na wynajem. Kiedy znajdziemy interesujący nas lokal, wypełniamy wniosek o najem (dostępny w każdym ogłoszeniu) i wysyłamy go mejlowo. Złożone wnioski ocenia Komisja Mieszkaniowa, która analizuje, czy zainteresowany najmem spełnia wymogi ustawowe i przyznaje punkty wg kryteriów dodatkowych oceny wniosków o najem ustalonych przez TBS. Osoba, której wniosek spełnia

W Leśnicy między ulicami: Dolnobrzeską, Uraską, Błońską i Marszowicką powstaje nowe osiedle TBS (12 budynków z 301 mieszkaniami). Budowa planowo ma zakończyć się pod koniec 2023 r.

wymagania i otrzyma najwięcej punktów, zostanie wybrana jako najemca. Wówczas pozostaje tylko spotkać się z pracownikiem TBS, ustalić termin wpłaty partycypacji i kaucji, a następnie podpisać umowy (najmu oraz partycypacji). Po tym wszystkim można odebrać mieszkanie. Spółka stawia na najem długoterminowy, co oznacza, że jeśli najemca reguluje opłaty w terminie i nie łamie warunków

umowy najmu, może być mieszkańcem TBS Wrocław tak długo, jak zechce. Jeśli chcemy wypowiedzieć umowę najmu, to otrzymujemy zwrot partycypacji i kaucji, którą wpłaciliśmy przy podpisaniu umowy.

Warunki ustawowe

- brak tytułu prawnego do innego mieszkania we Wrocławiu,

- osiąganie dochodów pozwalających na regularne opłacanie czynszu i innych zobowiązań z tytułu najmu mieszkania; dokładne informacje o kryteriach dochodowych są dostępne na stronie internetowej TBS,

- wpłacenie, po zawarciu umowy partycypacyjnej, do 30 proc. wartości kosztów budowy wybranego lokalu,

- wpłacenie, w ciągu 7 dni przed podpisaniem umowy najmu, kaucji zabezpieczającej należności z tytułu najmu w wysokości miesięcznego czynszu (w starszych lokalach 12-krotnego).

Kryteria dodatkowe

- 35 punktów: płaconie podatku PIT we Wrocławiu (za rok poprzedzający złożenie wniosku),
- 25 pkt.: zwolnienie lokalu należącego do Gminy Wrocław przed podpisaniem umowy najmu z TBS Wrocław,
- 15 pkt.: niepełnosprawność,
- 15 pkt.: wielodzietność (dla rodzin lub rodziców wychowujących samotnie 3 lub więcej dzieci)
- 15 pkt.: wiek (dotyczy osób, które w dniu złożenia wniosku mają 60 lat lub więcej),
- 10 pkt.: aktywność w TBS Wrocław; dotyczy osób, które od 1.09.2019 r. do 31.08.2020 złożyły deklarację o chęci partycypacji w kosztach budowy lokalu lub składały wniosek na ogłoszenie o naborze najemców lokali na rynku wtórnym.

Redakcja

Drewniany most św. Klary będzie remontowany

Ślady zużycia jednej z najstarszych przepraw w mieście, mostu św. Klary, który łączy Wyspę Słodową z Wyspą Bielarską, widoczne są gołym okiem. Dlatego Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu podjął decyzję o jego gruntownym remoncie.

Most św. Klary został wybudowany w 1799 roku. Zaś w latach 90. XX wieku odbudowano go, a dekadę później przeszedł lifting, przy okazji remontu roboczych kanałów pozostałych po dawnych młynach.

Ważna funkcja

Most jest niepozorny, wtopiony w pejzaż wysp odrzańskich. Pełni

Przeprawa łącząca Wyspę Słodową z Bielarską jest w złym stanie

jednak bardzo ważną funkcję – zapewnia stałą komunikację pomiędzy wyspami Słodową i Bielarską nie tylko spacerowiczom, ale również służbom ratowniczym oraz komunalnym utrzymującym plac zabaw, zieleń i czystość.

Jest to jedyna droga dojazdowa dla rowerów na Wyspę Bielarską, na której znajduje się plac zabaw dla dzieci i bulwar spacerowy.

ZDiUM właśnie przygotowuje się do remontu kapitalnego przeprawy. Elementy stalowe, ceglane i drewniane uległy przez ten czas znacznemu zużyciu. Ślady wyeksploatowania drewnianych elementów pomostu i balustrad widoczne są gołym okiem, korozja biologiczna obiektu jest też powodem ograniczenia nośności przeprawy do 1,5 t.

Co wyremontują?

- pomost wraz z podłużnicami, poprzecznymi, balustradami i pochwyty
- belki stalowe obu przęseł
- drewniany pomost wraz z nowymi balustradami
- zwieńczenia podpór
- zabezpieczają antykorozyjne elementy ceglane i stalowe

Jeśli wszystko pójdzie zgodnie z planem, to prace rozpoczną się w III-IV kwartale 2022 roku. W tej chwili Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu przygotowuje się do ogłoszenia postępowania przetargowego.

Paulina Czarnota

Rozmowa numeru

Raport o stanie gminy – obraz Wrocławia w 2021 r.

Właśnie ukazał się „Raport o stanie gminy za 2021 rok”. Co roku, ta licząca kilkaset stron publikacja jest podsumowaniem życia miasta i mieszkańców w minionym roku. Jaki to był rok dla Wrocławia? Z Marzeną Horak, szefową Biura Strategii Miasta Urzędu Miejskiego Wrocławia, które opracowuje raport, rozmawia Jarek Ratajczak.

PYTAMY O WROCŁAW

Prezydenci USA co roku wygłaszają przed Kongresem orędzie o stanie państwa. To jedno z najbardziej wyczekiwanych wystąpień w Ameryce, bo świadczy o sile i kondycji państwa. Prezydent Wrocławia Jacek Sutryk w maju przedstawi „Raport o stanie gminy”. Wiem, nie ta skala, ale są podobieństwa, bo co roku, ta, licząca kilkaset stron, publikacja jest podsumowaniem życia miasta w minionym roku.

Raport o stanie gminy to miarodajne i sprawdzone źródło wiedzy o Wrocławiu. Są tam dane liczbowe dotyczące wszystkich działań samorządu skonfrontowane i zestawione z budżetem miasta. Jest to też podsumowanie realizacji najważniejszych strategii, programów i polityk miejskich. Bardzo ciekawe są liczby zawarte w raporcie, z których mieszkańcy często nie zdają sobie sprawy, np. ile wydajemy na inwestycje, utrzymanie zieleni czy ilu mamy uczniów.

Ten raport to jeden z najważniejszych dokumentów przygotowywanych przez Urząd Miejski Wrocławia. Prezydent zaprezentuje go miejskim radnym na sesji 26 maja, na której radni zdecydują o udzieleniu mu wotum zaufania, a następnie głosowane będzie udzielenie absolutorium z wykonania ubiegłorocznego budżetu. Po lekturze raportu radnym będzie łatwiej głosować?

Myślę, że tak, bo to szczegółowy i merytoryczny dokument przedstawiający rzeczywisty obraz miasta.

Finanse, gospodarka, rynek pracy, edukacja czy partycypacja społeczna – to rozdziały, z których składa się raport. Do tego dziesiątki tabel, wykresów i danych. Krótko mówiąc, to ciężka, licząca 280 stron lektura. Gdyby wybrać trzy najważniejsze kwestie mające istotny wpływ na rozwój Wrocławia w 2021 r., to co to będzie?

To na pewno inwestycje, bo jest to koło zamachowe dla lokalnej

gospodarki. Demografia, na którą duży wpływ miała pandemia COVID-19. Kolejne to jakość powietrza i wszelkie działania na rzecz ochrony środowiska, m.in. wymiana pieców czy rozwój transportu publicznego.

„Raport o stanie gminy” to miasto w liczbach, ale za nimi kryje się to, co w istocie najważniejsze – wrocławianki i wrocławianie, są tam też nasze lęki i obawy związane z minionym rokiem. Więc jaki to był rok dla miasta?

W podsumowaniu tego roku, z pewnością największym wyzwaniem dla miasta będzie sytuacja związana z rosyjską agresją w Ukrainie. Ale ubiegły rok to był nadal czas pandemii koronawirusa, m.in. mieliśmy wzrost liczby zgonów mieszkańców. Nie zdajemy sobie z tego sprawy, ale statystycznie w Polsce, w szczycie pandemii, wzrost umieralności osiągnął najwyższy poziom od 1945 roku. Dlatego problemom demograficznym poświęcono w raporcie zdecydowanie więcej miejsca niż w poprzednich edycjach tego dokumentu.

W oczach zagranicznych inwestorów Wrocław wciąż jest najlepszym po stolicy państwa miejscem do prowadzenia biznesu w naszym kraju?

Tak, na szczególne podkreślenie zasługuje rekordowa liczba 811 spółek z udziałem kapitału zagranicznego zarejestrowanych w 2021 r., co sytuuje stolicę Dolnego Śląska na drugim miejscu w Polsce po Warszawie. Ten fakt ma szczególne znaczenie w kontekście fali uchodźców z Ukrainy, bo liczymy na kolejne nowe miejsca pracy.

A co z lokalnym biznesem? Co miasto zrobiło w 2021 roku dla wrocławskich przedsiębiorców? Chroniąc lokalny biznes przed skutkami pandemii, władze Wrocławia, niezależnie od wsparcia rządowego, zdecydowały się udzielić w 2021 roku, podobnie jak rok wcześniej, szeregu ulg i zwolnień miejscowym

Marzena Horak, szefowa Biura Strategii Miasta Urzędu Miejskiego Wrocławia

przedsiębiorstwom w ramach Wrocławskiego Pakietu Pomocego. Miasto wydało na to ponad 7 mln złotych.

Jak w pandemii Wrocław poradził sobie z inwestycjami?

Ich całkowita wartość (bez inwestycji miejskich spółek) wyniosła 864,2 mln zł i była aż o 232,8 mln, czyli o 36,9 proc., większa niż w 2020 r. Ponad 50 proc. (459,4 mln zł) środków miasto przeznaczyło na projekty z obszaru transportu i infrastruktury drogowej. Znaczne kwoty prze-

znaczono także na gospodarkę mieszkaniową (132,9 mln zł) i edukację (91,2 mln zł).

Tegoroczny raport to już czwarta edycja. Jak powstaje ten dokument?

Sposób opracowywania tego dokumentu określa prezydent Wrocławia w specjalnym zarządzeniu. Raport przygotowuje Biuro Strategii Miasta na podstawie sprawozdań rocznych wszystkich departamentów Urzędu Miejskiego oraz jednostek i spółek miejskich. Analizujemy również dokumenty

i publikacje z różnych źródeł zewnętrznych, jak np. Główny Urząd Statystyczny, Komenda Miejska Policji czy Narodowy Bank Polski. Niewątpliwie jest to rezultat pracy i zaangażowania wielu osób.

Rozmawiał
Jarek Ratajczak

Masz pytanie do Urzędu Miejskiego Wrocławia dotyczące sprawy istotnej dla wszystkich wrocławian?

Napisz do nas!
e-mail: biuletyn@araw.pl

Noc Muzeów 2022

W nocy z 14 na 15 maja nie śpij, tylko zwiedzaj muzea

We Wrocławiu Noc Muzeów organizowana jest od ponad 10 lat. W pierwszej edycji wzięło udział siedem muzeów i jedna galeria, w tegorocznej odwiedzimy już prawie 80 instytucji. Zaplanowano ponad 100 wydarzeń i specjalny program dla dzieci oraz osób z Ukrainy. Wstęp bezpłatny.

Pierwsza Noc Muzeów odbyła się w Berlinie w 1997 r., w 2001 r. przekształciła się w imprezę o zasięgu ogólnoeuropejskim, w której udział bierze obecnie około 120 miast. Organizowana jest zawsze w trzeci weekend maja. We Wrocławiu impreza odbyła się po raz pierwszy w 2009 r.

Będzie kilka nowości

W tym roku podczas wrocławskiej edycji imprezy będzie kilka nowości.

Po raz pierwszy swoje podwoje otworzy Archiwum Państwowe we Wrocławiu, które wprowadzi zwiedzających w klimat wczesnego średniowiecza. Ciekawostki i historie zbrodni roślinnych będzie można poznać podczas nocnej podróży z pochodniami i latarniami po alejkach Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu Wrocławskiego. Swoją historię, tajemnice i zakamarki odkryje także zabytkowy budynek NOT, a w Visitor Centre w Hali Stulecia będzie można obejrzeć interaktywną wystawę o jej historii, na którą składają się dotykowe ekrany i mapy czy dwie wirtualne wycieczki.

Wodniaków i nie tylko zaprasza na swój pokład Odra Centrum oraz Muzeum Odry Fundacji Otwartego Muzeum Techniki (FOMT). Na entuzjastów mili-tariów czekają atrakcje przygotowane przez Muzeum Militarne przy ul. Pełczyńskiej, Wrocławskie Stowarzyszenie Fortyfikacyjne czy Muzeum Wojsk Inżynieryjnych.

Sztuka po zmroku

Muzeum Uniwersytetu Wrocławskiego udostępni odwie-

TOMASZ HOŁOŚ

dającym Aulę Leopoldyńską, która była zamknięta przez ostatnie dwa lata ze względu na trwające prace konserwatorskie.

Akademia Sztuk Pięknych zorganizuje Festiwal Malarstwa, w czasie którego będzie można zobaczyć wystawy artystów związanych z uczelnią w sześciu przestrzeniach wystawieni-czych.

Warto również w tę wyjątkową noc poznać nowe galerie sztuki na mapie Wrocławia, takie jak: Galeria Sztuka na Miejscu, Galeria Geppart, Galeria Fotografii ZPAF czy 66P Subiektywna Instytucja Kultury. Dla aktyw-

nych odbędzie się rowerowy spacer śladami murali Out of Sth – jedno z działań przygotowanych przez galerię Studio BWA Wrocław.

Dla dzieci i naszych gości

Dobra Nocka to program edukacyjny dla najmłodszych, w czasie którego wiele wydarzeń rozpocznie się już wczesnym popołudniem. Specjalny program dla dzieci przygotowały między innymi: Muzeum Geologiczne, Muzeum Poczty i Telekomunikacji, Muzeum Współczesne Wrocław, Muzeum Etnograficzne, Muzeum Archeologiczne, Muzeum Pana Tadeusza i MovieGate.

Ukraińskich zwiedzających w tę noc zaprasza do siebie Centrum Historii Zajeżdźnia na tłumaczone zwiedzanie wystawy stałej „Wrocław 1945–2016” i ekspozycji czasowej „Machiny Leonardo da Vinci”.

Muzeum Współczesne Wrocław także zaplanowało oprowadzanie w języku ukraińskim po wystawie Moniki Drożyńskiej pt. „Uwaga! Zły pies”.

MDK Krzyki przygotował działania plastyczne dla dzieci i rodziców dla naszych gości z Ukrainy, natomiast w galerii FOTO-GEN zaprezentowana zostanie wystawa „War Diaries” – prezentująca prace ukraińskich artystów.

Dodatkowa komunikacja

Podobnie jak w ubiegłych latach, uruchomione zostaną specjalne, bezpłatne linie komunikacji zbiorowej obsługiwane zabytkowym taborem. Wokół centrum kursować będą co 15 min (godz. 16–23.30) zabytkowe tramwaje Konstal linii M1. Do dalej położonych placówek dowiozą nas kultowe Ikarusy linii autobusowej M2, które będą odjeżdżać z przystanków pomiędzy Operą a stacją kolejową Wrocław–Osobowice (Muzeum Militarne), co 30 min (w godz. 16–22) oraz linii M3 kursującej na trasie Centrum Historii Zajeżdźnia – Opera.

Noc Muzeów we Wrocławiu

Dobra Nocka – Noc Muzeów dla dzieci

Wydarzenia dla obywateli Ukrainy

➤ **66P Subiektywna Instytucja Kultury**
godz. 18–24 Wystawa prac Anny Szpakowskiej-Kujawskiej „Rozbijając mrok”

➤ **Akademia Sztuk Pięknych, Pracownia Książki Artystycznej**

godz. 16–19 „Z wielu stron grafiki” – zbiorowa wystawa artystów związanych z Pracownią Książki Artystycznej (oprowadzanie także w jęz. angielskim)

godz. 16–17 i 17.30–18.30 – warsztaty dla dzieci i dorosłych

➤ **Akademickie Radio LUZ**

godz. 21–2 Specjalny program Radia LUZ z możliwością wejścia na antenę, warsztaty radiowe, sesja zdjęciowa, prezentacja funkcjonowania redakcji radia

➤ **ARCHIGLASS Galeria Szopa Jazowa**

godz. 18–22 Otwarcie dla zwiedzających

➤ **Archiwum Państwowe**

(obowiązywały zapisy)

dla rodzin z dziećmi

godz. 17 Zwiedzanie archiwum

godz. 17.30 Pokaz drużyny Panser Galter Drott

➤ **dla dorosłych**

godz. 19.30 Pokaz drużyny Panser Galter Drott

godz. 22 Zwiedzanie archiwum

➤ **Browar Mieszczański**

godz. 16–22 Agnieszka Kryza i Grzegorz Kryza „Spotkania”, Paweł Piaskiewicz „Madonny”, Łukasz Gawroński, Wojtek Kempa, Marcin Wiktorski „Otchłań”, Michał Pietrzak, Lena Matoschniuk Agata Zboromirska „Faktury i kształty”

Beata Fertała-Harlender „Wobec wątku i osnowy”

Katarzyna Wołodkiewicz „Esencje” Maja Dokudowicz „Wszystko co stałe, rozplywa się w powietrzu”

Wystawa studentów kierunku Mediacja Sztuki z ASP we Wrocławiu

Wystawa fotografii kulinarnej w ramach zlotu foodtrucków Vege StrEat OFFO 2022: Ogólnopolski Festiwal Fotografii Otworowej

➤ **Hydropolis**

(obowiązywały zapisy)

godz. 20–24 Specjalne oprowadzanie z przewodnikiem

➤ **Centrum Historii Zajezdnia**

(obowiązywały zapisy)

godz. 16–24 (ostatnie wejście 23.30) Zwiedzanie wystawy głównej „Wrocław 1945–2016” oraz wystawy czasowej „Machiny Leonarda da Vinci” z atrakcjami dla dzieci

➤ **Centrum Kultury Agora**

godz. 18 Warsztaty Muzeum Koloru
godz. 20 Wernisaż wystawy Moki Szymankiewicz „Co przeze mnie chce do światła”

godz. 20.15 Koncert Grzegorza Turczyńskiego i Włodzimierza Szymankiewicza

➤ **Centrum Sztuki WRO**

godz. 16–22 Oprowadzanie po wystawie 8. Konkursu Najlepszych Dyplomów Sztuki Mediów

➤ **Dolnośląska Szkoła Wyższa**

godz. 17–21 Wystawa kolaży cyfrowych studentów kierunku Media Kreatywne „Słowo, obraz – pomiędzy” – wernisaż o godz. 17, Galeria 55

➤ **Dolnośląskie Centrum Filmowe**

godz. 22 Pokaz filmu „Za drzwiami galerii Uffizi”, reż. Corinna Belz, Enrique Sánchez Lansch w ramach 19. Millennium Docs Against Gravity – odbiór wejściówek 14.04 od godz. 11 w kasie DCF

➤ **Dom Edyty Stein**

godz. 14.30–22.30 Wystawa stała o historii Edyty Stein i jej rodziny

godz. 15 i 20.30 Zwiedzanie z przewodnikiem w jęz. angielskim i polskim (obowiązywały zapisy)

godz. 17 Augusta Stein – spotkanie (obowiązywały zapisy)

godz. 18.30 Dla dzieci spotkanie z dobrą bajką (obowiązywały zapisy)

➤ **Galeria Arttrakt**

godz. 14–22 Wystawa zbiorowa „Let It Burn”: Basia Bańda, Anna Bujak, Paweł Czekanski, Michał Gątarek, Ryszard Górecki, Jerzy Kosalka, Nikita Krzyżanowska, Michał Matoszek, Mateusz Sarzyński, Jacek Sroka,

Mariusz Tarkawian

➤ **Galeria BB**

godz. 11–23 Wystawa „Kryształ Zawiercia” prezentująca prace projektantów Huty Szkła Gospodarczego Zawiercie z lat 1960–2000 – wernisaż o godz. 16

➤ **Galeria Dizajn BWA Wrocław**

godz. 15–22 Wystawa Alicji Patanowskiej „Ciało prowadzi mnie krętą drogą” – oprowadzanie kuratorsko-autorskie o godz. 15

➤ **Galeria Entropia**

godz. 16–22 Wystawa Tomasz Szramy „Pocztówki wysyłane w ruchu”

➤ **Galeria EXIT**

godz. 15–22 Wystawa Artystów–Dydaktyków Wydziału Malarstwa ASP „Incorrect” (w ramach Festiwalu Malarstwa ASP, 7–29.05.2022)

➤ **Galeria FOTO-GEN**

godz. 16–24 Pokaz łączący historie ukraińskich artystów i prace zebrane za pośrednictwem ich kanałów społecznościowych „War Diaries” – wernisaż o godz. 20, oprowadzanie kuratorsko-autorskie o godz. 21

➤ **Galeria Fotografii ZPAF**

godz. 11–23 Wystawa fotografii Krzysztofa Kasprzyka „Patagonia. Dwa parki: Los Glaciares i Torres del Paine” – oprowadzanie kuratorskie o godz. 11

➤ **Galeria Geppart**

godz. 15–22 Wystawa Artystów–Dydaktyków Wydziału Malarstwa ASP „Nie ma sprawiedliwości” (w ramach Festiwalu Malarstwa ASP, 7–29.05.2022)

➤ **Galeria i Pracownia ArtBrut**

godz. 18–22 Wystawa berlińskiej artystki art brut Katinki Kaskeline – spotkanie z artystką i oprowadzanie kuratorskie w godz. 19–21

godz. 21–22 Prezentacja dokumentacji działań Galerii i Pracowni ArtBrut oraz spotkanie z twórcami

➤ **Galeria Łącznik**

godz. 15–22 Wystawa studentów V roku Wydziału Malarstwa ASP „Check in” (w ramach Festiwalu Malarstwa ASP, 7–29.05.2022)

➤ **Galeria M**

godz. 12–24 Malarstwo Mirka An-

toniewicz – wernisaż i spotkanie z artystą o godz. 19

➤ **Galeria Miejska**

godz. 17–23 Wystawa Jakuba Glinńskiego (dla najmłodszych kącek kreatywny z quizami i kolorowanymi inspirowanymi obrazami artysty)

➤ **Galeria NEON**

godz. 15–22 Wystawa Artystów–Dydaktyków Wydziału Malarstwa ASP „Melanz form współczesnych” (w ramach Festiwalu Malarstwa ASP, 7–29.05.2022)

➤ **Galeria Polskiego Plakatu**

godz. 18–23.50 Wystawa plakatów Jakuba Zasady

➤ **Galeria SIC! BWA Wrocław**

godz. 12–14 galeria zamknięta – działania na placu przed galerią

➤ **Galeria Studio BWA Wrocław**

godz. 17 Rowerowy spacer śladami murali OUT OF STH z Joanną

Stembalską – zbiórka pod murem antysmogowym Ewy Ciepielewskiej w podwórku przy ul. Ruskiej 46

➤ **Galeria Sztuki Tętno**

godz. 10.00–23.00 Wystawa Anny Gałuszki „Ogórki Kiszone” – wernisaż i oprowadzanie po wystawie o godz. 18

➤ **Galeria Sztuki Współczesnej KOWALSCY**

godz. 11–22 Wystawa Edyty Purzyckiej „Portrety – w motylach,”

Noc

2022 – program wydarzeń

w ptakach, poza czasem” – wernisaż i spotkanie z autorką o godz. 18

➤ Galeria Sztuki Współczesnej Płaton

godz. 12–20 Wystawa Magdaleny Kwapisz-Grabowskiej „(Nie) Moje obrazy – oprowadzanie kuratorskie o godz. 14 i 16, oficjalne otwarcie wystawy i spotkanie z artystką o godz. 18 (obowiązywały zapisy)

➤ Galeria Tkacka Na Jatkach

godz. 17–21 Ogólnopolska wystawa łącząca sztuki p i ę k –

ne z poezją w 17. rocznicę odejścia św. Jana Pawła II

➤ Hala Stulecia

godz. 16–18 Interaktywna wystawa o historii kompleksu w Visitor Centre

godz. 14–15.30 Warsztaty architektoniczne Budujemy Halę Stulecia – dzieci 6–10 lat (obowiązywały zapisy)

godz. 16–17.30 Warsztaty architektoniczne Budujemy Halę Stulecia – młodzież 11–15 lat (obowiązywały zapisy)

Instytut im. Jerzego Grotowskiego

godz. 17–22.30 Wejście do obiektu **godz. 17 i 20** Laboratorium humanistyki – opowieść o historii i bieżącej działalności Instytutu Grotowskiego

godz. 18 i 21 Akropolis nasze

➤ IP Studio

godz. 18–22 Abstract Art in Motion – prezentacja krótkometrażowych animacji i audiowizualnych eksperymentów: Yoshi Sodeoka, Miro Bollen, Hongxiang Zhou, Vladimir Todorović, Arash Akbari, Thorsten Fleisch

➤ Kino Nowe Horyzonty

godz. 10–22 Kino odkrywa swoje zakamarki

godz. 14–21 Spacer po kinie (obowiązywały zapisy)

godz. 12 „Dzieci z Bullerbyn”, reż. Lasse Hallström

godz. 18 „Zabij to i wyjedź z tego miasta”, reż. Mariusz Wilczyński (odbiór wejściówek na pokazy filmowe 14.05 od godz. 10 w kasach kina)

➤ Kontury Kultury – Strefa Edukacji Twórczej

godz. 16–24 Wystawa interaktywna „3W” Sebastiana Siepietowskiego

➤ Kościół Adwentystów Dnia Siódmego

godz. 16–1 Interaktywna wystawa „Była Sobie Biblia”

➤ MIA ART GALLERY

godz. 17–21 Wystawa Agnieszki Apoznańskiej – autorskie oprowadzanie o godz. 17, w godz. 18–21 autorskie oprowadzanie (obowiązywały zapisy)

➤ Młodzieżowy Dom Kultury Śródmieście

godz. 15–18 Wystawa „Sześciu Wspaniałych” – promocja pracowni plastycznych

➤ Młodzieżowy Dom Kultury Wrocław-Krzyki

godz. 10–16 Warsztaty „Rezerwat kultury”

godz. 12.30–14 Warsztaty „Kwiaty we włosach”

godz. 14–15.30 Integracyjne warsztaty komiksu dla dzieci w wieku szkolnym

➤ MovieGate

godz. 20–23 Zwiedzanie z wprowadzeniem przez przewodnika (obowiązywały zapisy)

godz. 21 Pokaz Szalonego Naukowca (dla dzieci od 7. r.ż.)

➤ Arsenał Miejski – Muzeum Archeologiczne i Muzeum Militariów

godz. 18–24 Zwiedzanie wystaw stałych muzeów (ostatnie wejście

o godz. 23.30)

godz. 18–20 „Noc ze szkieletami” – gra dla dzieci i młodzieży (bez zapisów)

➤ Muzeum Architektury

godz. 18–24 Zwiedzanie wystawy „Trouble in Paradise” i Bazarch – targi książek o architekturze i mieście

godz. 20 Prezentacja konserwatora zabytków Piotra Pelca: Renowacja pomnika „Rozstrzelanych zakładników z Nowego Sącza” Władysława Hasióra

➤ Muzeum Etnograficzne – Oddział Muzeum Narodowego we Wrocławiu

godz. 14–22 Zwiedzanie muzeum **godz. 18** Oprowadzanie kuratorskie po wystawie „Nie-zabawki” i prezentacja twórczości Piotra Rogalińskiego

godz. 20 „Średniowieczne utopie” – koncert muzyki dawnej (Vox Imaginaria)

➤ Muzeum Farmacji Wydziału Farmaceutycznego UMed we Wrocławiu

godz. 19–21.30 Zwiedzanie muzeum (wejścia co 30 min po 20 osób, ostatnie o godz. 21)

godz. 15–16 i 17–18 Warsztaty „Zrób własny krem” (obowiązywały zapisy)

godz. 15–16 i 17–18 Warsztaty „Domowa zielarnia” (obowiązywały zapisy)

➤ Muzeum Geologiczne UWr

godz. 14–23 Zwiedzanie muzeum **godz. 14, 15, 16, 17, 18, 19** Warsztaty „Zrób sobie amonita” (obowiązywały zapisy)

➤ Muzeum Mineralogiczne UWr z Oddziałem

godz. 10–23 Zwiedzanie wystaw stałych muzeum i oddziału

godz. 10–20 Minigiełda minerałów i pokazy cięcia agatów

➤ Pałac Królewski – Muzeum Historyczne i Muzeum Sztuki Medalierskiej

godz. 18–24 Zwiedzanie wystawy stałej „1000 lat Wrocławia” (ostatnie wejście o godz. 23.30) i kiermasz wydawnictw muzealnych na dziedzińcu

➤ Muzeum Książąt Lubomirskich – Zakład Narodowy im. Ossolińskich

godz. 17–24 Wystawa „Zmierzchn

epoki tytoniu” (ostatnie wejście o godz. 23.30)

➤ Muzeum Odry – FOMT

godz. 18–23 Zwiedzanie Muzeum Odry

godz. 18–20 Otwarte Muzeum Motoryzacji (parking wzdłuż Wybrzeża Wyspiańskiego)

godz. 18–22.30 Kapitańskie opowieści – historie prosto z pokładów zabytkowych statków

godz. 19–22 Pokazy filmów o tematyce odrzańskiej

godz. 20–21 Prezentacje Międzyuczelnianego Klubu Kajakowego WroTKa i żeglarzy Jacht Klubu Wrocław

➤ Muzeum Pana Tadeusza

godz. 17–24 Zwiedzanie wystaw stałych oraz wystawy czasowej „Romantyczna włóczęga po Sudetach” (ostatnie wejście o godz. 23)

godz. 16–18 Zagadki tajemniczej szkatuły edycja specjalna: Gwieździsta Noc w Muzeum – zajęcia dla dzieci w wieku 7–12 lat (obowiązywały zapisy)

➤ Muzeum Poczty i Telekomunikacji

godz. 12–24 Zwiedzanie wystawy stałej i wystaw czasowych

godz. 17–17.45 i 18.15–19 Spotkanie z plakatami i warsztaty z tworzenia własnych projektów (obowiązywały zapisy)

godz. 20–20.30 i 21.30–22 Oprowadzanie z przewodnikiem po wystawie „Z papierem przez dwa tysiąclecia”

➤ Muzeum Przyrodnicze UWr (obowiązywały zapisy)

godz. 17–22 Zwiedzanie muzeum

➤ Muzeum Sztuki Mieszczańskiej

godz. 18–24 Zwiedzanie wnętrz Starego Ratusza (ostatnie wejście o godz. 23.30)

➤ Muzeum Teatru im. Henryka Tomaszewskiego

godz. 18–24 Zwiedzanie wystaw stałych (ostatnie wejście o godz. 23.30)

➤ Muzeum Uniwersytetu Wrocławskiego

godz. 18–24 Zwiedzanie Auli Leopoldyńskiej (wejście co 30 min, ostatnie wejście o godz. 23.30)

– rejestracja filmowa spektaklu „Akropolis” Teatru Laboratorium (bezpłatne wejściówki do pobrania na stronie grotowski-institute.pl)

Noc Muzeów 2022

➤ Muzeum Wojsk Inżynieryjnych i Chemicznych

godz. 18–23 Zwiedzanie wystawy stałej i prezentacje grupy rekonstrukcji historycznej ze sprzętem Fundacji Promocji Historii i Techniki Militarnej „Militarni Wrocław”

➤ Muzeum Współczesne Wrocław

godz. 16–24 Zwiedzanie wystaw stałych i czasowych, food trucki (teren przy muzeum) i kawiarnia na tarasie muzeum

godz. 16–24 Zabawa interaktywną instalacją „Pomarańczowy. Ekspozycja na kolor” (od 2. r.ż.)

godz. 17–19 Rysunki zaangażowane. Warsztat Rodzinny (obowiązywały zapisy)

godz. 18 Orowadzanie po wystawie Moniki Drożyńskiej „Uwaga! Zły pies” (o godz. 19 w jęz. ukraińskim)

godz. 20 Orowadzanie po wystawie konkursowej Triennale Rysunku Wrocław 2022 „Nie oglądaj się za siebie”

godz. 21–22 Koncert Piotr Damasiewicz solo (teren przy muzeum)

➤ Narodowe Forum Muzyki (na część obowiązywały zapisy)

godz. 15–19 Wydarzenia dla dzieci
godz. 15–23 Galeria dźwięków w ramach 33. Musica Polonica Nova

➤ Odra Centrum

godz. 21–1 O każdej pełnej godzinie prelekcja o historii Wrocławskiego Węzła Wodnego oraz mostu Grunwaldzkiego

godz. 21–24 Dla dzieci będzie udostępniona sala laboratorium
do godz. 2 otwarta będzie kawiarnia

➤ Ogród Botaniczny UWR (obowiązywały zapisy)

godz. 20.30–23 Zwiedzanie z przewodnikiem „Zabójcza flora – Wrocław przełomu XIX/XX wieku”

➤ Otwarta Przestrzeń Kultury (WCRS) – kościół św. Jana Nepomucena

godz. 12–20 Wystawa „Duchowość Wyzwolona” Ju Drapej-kowska

godz. 12–20 Zwiedzanie z przewodnikiem (co godzinę)

godz. 12–16 Rodzinny Rajd na Orientację (zapisy na miejscu, ostatnie grupy o godz. 16)

godz. 18 Retro MÓWI – projekcja filmu „Ada! to nie wypada!”, 1936

➤ Pawilon Czterech Kopuł – Oddział Muzeum Narodowego we Wrocławiu

godz. 14–22 Zwiedzanie muzeum
godz. 18 „Ze szkicownika wizjonera. Stanisław Zamecznik” – wykład online na FB

godz. 18 i 20.30 Performatywne oprowadzanie po wystawie stałej „Kolekcja sztuki polskiej II poł. XX i XXI wieku” w wykonaniu Teatru Czterech

godz. 20 Pokaz animacji

➤ Sky Tower

godz. 21–02 Wjazd na taras widokowy (ostatni wjazd o godz. 1.30)

➤ Społeczne Muzeum Militarne – Fort Wrocław 9

godz. 14–22 Zwiedzanie z przewodnikiem wystawy czasowej „Historyczno-militarny Wrocław 2022”

godz. 16 i 18 Gry i zabawy rekreacyjne

godz. 20 Koncert piosenek połączony z iluminacją Fortu

➤ Stowarzyszenie Kolekcjonerów

godz. 9–23 Zwiedzanie wystawy
godz. 19–19.30 Prelekcja Artura Marsy „180-lecie linii kolejowej Wrocław – Oława w kolekcjonerstwie”

godz. 19.30–21 Spotkanie z wystawcami

➤ Stowarzyszenie Odra-Niemen

godz. 18–22 Zwiedzanie pokoju kresowego oraz wystawy pamiątek z działalności Stowarzyszenia

➤ Sztuka na Miejscu

godz. 12–24 Wystawa Artystów-Dydaktyków Wydziału Malarstwa ASP „Ślady człowieka, ślady po człowieku” (w ramach Festiwalu Malarstwa ASP, 7–29.05.2022)

godz. 20/21–24 Koncert akustyczny

➤ Vivid Gallery

godz. 11–24 Wystawa Artystów-Dydaktyków Wydziału Malarstwa ASP „Check in” (w ramach Festiwalu Malarstwa ASP, 7–29.05.2022)

➤ Wrocławskie Stowarzyszenie For-tyfikacyjne (WSF)

godz. 18–24 Zwiedzanie grupowe elementów fortu

godz. 20–24 Iluminacja obiektów fortyfikacyjnych

godz. 20–2 Otwarcie obiektu

godz. 20 Prezentacja obiektu

godz. 21 Zakamarki i tajemnice budynku NOT

godz. 22 Historia znanych postaci związanych z obiektem

godz. 23 Retro kino – klimat minionych czasów

➤ Wrocławskie Stowarzyszenie Fortyfikacyjne (WSF)

godz. 18–24 Zwiedzanie grupowe elementów fortu

godz. 20–24 Iluminacja obiektów fortyfikacyjnych

➤ Wyższa Szkoła Humanistyczna (WSH)

godz. 14–21 Wystawa prezentująca prace pedagogów Kierunku Architektura Wnętrz – wernisaż o godz. 13

➤ Zespół Szkół Plastycznych

godz. 17–20 Atelier fotograficzne – sesja zdjęciowa z rekwizytami i przebraniami

godz. 17–19 Otwarta pracownia rysunku i malarstwa dla młodzieży w wieku 13–15 lat

godz. 17–17.30, 17.40–18.10, 18.20–19.10 Warsztaty plastyczne dla dzieci i młodzieży w wieku 6–15 lat

Lista instytucji biorących udział w Nocy Muzeów

➤ **66P Subiektywna Instytucja Kultury**
ul. Księcia Witolda 66

➤ **ASP im. Eugeniusza Gepperta**
pl. Polski 3/4

➤ **Akademickie Radio LUZ**
wyb. Wypiańskiego 27

➤ **ARCHIGLASS Galeria Szopa Jazowa**
ul. Pasterska 3a

➤ **Archiwum Państwowe**
ul. Pomorska 2

➤ **Browar Mieszczański**
ul. Hubska 44

➤ **Hydropolis**
ul. Na Grobli 17

➤ **CH Zajezdnia**
ul. Grabieżyńska 184

➤ **CK Agora**
ul. Serbska 5a

➤ **Centrum Sztuki WRO**
ul. Widok 7

➤ **DSW**
ul. Strzegomska 55

➤ **DCF**
ul. Piłsudskiego 64a

➤ **Dom Edyty Stein**
ul. Nowowiejska 38

➤ **Galeria Arttrakt**
ul. Ofiar Oświęcimskich 1/1

➤ **Galeria BB**
ul. Jatkki 3–6

➤ **Galeria Dizajn**
ul. Świdnicka 2–4

➤ **Galeria Entropia**
ul. Rzeźnicza 4

➤ **Galeria EXIT**
ul. Hubska 44–48

➤ **Galeria FOTO-GEN**
pl. bpa Nankiera 8

➤ **Galeria Fotografii ZPAF**
ul. św. Marcina 4

➤ **Galeria Geppart**
ul. Księcia Witolda 68/2

➤ **Galeria i Pracownia ArtBrut**
ul. Rуска 46A

➤ **Galeria Łącznik**
ul. Tramwajowa 1–3

➤ **Galeria M**
ul. Świdnicka 38a

➤ **Galeria Miejska**
ul. Kiełbaśnicza 28

➤ **Galeria NEON**
ul. Traugutta 19/21

➤ **Galeria Polskiego Plakatu**
ul. św. Mikołaja 54/55

➤ **Galeria SIC!**
pl. Kościuszki 9/10

➤ **Galeria Studio BWA**
ul. Rуска 46a

➤ **Galeria Sztuki Tętno**
ul. Jatkki 12–13

➤ **Galeria Sztuki Wsp. KOWALSCY**
ul. Jatkki 15

➤ **Galeria Sztuki Współczesnej Platon**
ul. Krupnicza 13

➤ **Galeria Tkacka Na Jatkach**
ul. Jatkki 19

➤ **Hala Stulecia**
ul. Wystawowa 1

➤ **Instytut im. Jerzego Grotowskiego**
Rynek-Ratusz 27

➤ **IP Studio**
ul. Rуска 46A (lok. 401.3, 4 p.)

➤ **Kino Nowe Horyzonty**
ul. Kazimierza Wielkiego 19a–21

➤ **Kontury Kultury – Strefa Edukacji Twórczej**
ul. Kazimierza Jagiellończyka 10a

➤ **Kościół Adwentystów Dnia Siódmego**
ul. Dąbrowskiego 14

➤ **MIA ART GALLERY**
pl. Solny 11

➤ **Młodzieżowy Dom Kultury Śródmieście**
ul. Dubois 5

➤ **Młodzieżowy Dom Kultury Krzyki**
ul. Powstańców Śląskich 190

➤ **MovieGate**
pl. Solny 10a

➤ **Arsenał**
ul. Cieszyńskiego 9

➤ **Muzeum Architektury**
ul. Bernardyńska 5

➤ **Muzeum Etnograficzne**
ul. Traugutta 111/113

➤ **Muzeum Farmacji**
ul. Kurzy Targ 4

➤ **Muzeum Geologiczne**
ul. Cybulskiego 30

➤ **Muzeum Mineralogiczne**
ul. Cybulskiego 32–34

➤ **Oddział Muzeum Mineralogicznego**
ul. Kuźnicza 22

➤ **Pałac Królewski**
ul. Kazimierza Wielkiego 35

➤ **Muzeum Książąt Lubomirskich**
ul. Szewska 37

➤ **Muzeum Odry**
wyb. Wypiańskiego 27

➤ **Muzeum Pana Tadeusza**
Rynek 6

➤ **Muzeum Poczty i Telekomunikacji**
ul. Krasieńskiego 1

➤ **Muzeum Przyrodnicze**
ul. Sienkiewicza 21

➤ **Muzeum Sztuki Mieszczańskiej**
Sukiennice 14/15

➤ **Muzeum Teatru**
pl. Wolności 7a

➤ **Muzeum Uniwersytetu Wrocławskiego**
pl. Uniwersytecki 1

➤ **Muzeum Wojsk Inżynieryjnych i Chemicznych**
ul. Obornicka 146

➤ **Muzeum Współczesne Wrocław**
pl. Strzegomski 2

➤ **NFM**
pl. Wolności 1

➤ **Odra Centrum**
wyb. Słowackiego 5B

➤ **Ogród Botaniczny**
ul. Sienkiewicza 23

➤ **Otwarta Przestrzeń Kultury – WCRS**
al. Dąbska 50

➤ **Pawilon Czterech Kopuł**
ul. Wystawowa 1

➤ **Sky Tower**
ul. Powstańców Śląskich 95, ul. Szczęśliwa 33, ul. Gwiazdista 62–66

➤ **Społeczne Muzeum Militarne – Fort Wrocław 9**
ul. Pełczyńska 33

➤ **Stowarzyszenie Kolekcjonerów**
pl. Solidarności 1/3/5

➤ **Stowarzyszenie Odra-Niemen**
ul. Zelwerowicza 16/3

➤ **Sztuka na Miejsu**
ul. Łaciarska 4

➤ **Vivid Gallery**
pl. Kościuszki 4

➤ **NOT**
ul. Piłsudskiego 74

➤ **WSF**
ul. Polanowicka 9

➤ **WSH**
ul. Robotnicza 70b

➤ **Zespół Szkół Plastycznych**
ul. Skargi 23

LUBOMIERZ

Komediowa stolica Polski pełna świętych relikwii

Malownicze miasteczko najbardziej znane jest jako plan „Samych swoich” Sylwestra Chęcińskiego. Jednak w Lubomierzu jest wiele atrakcji wyjątkowych w skali Polski.

Początki Lubomierza wiążą się z klasztorem Sióstr Benedyktynów założonym w 1278 r. Jako przyklasztorna osada w 1291 r. uzyskała prawa miejskie, ale do początków XIX w. należała do benedyktynów. Ostatnie zakonnice – karmelitanki bose – opuściły Lubomierz w 1998 r.

Spośród wielu pamiątek po mniszkach, warto wspomnieć wyjątkowo bogaty zbiór relikwii świętych, gromadzonych przez ponad 500 lat przez siostry zakonne.

Największy relikwiarz

W kościele parafialnym Wniebowzięcia NMP i św. Maternusa (należącym do zespołu klasztorowego) można podziwiać barokowy wystrój świątyni: freski, obrazy, rzeźby, barokowe konfesjonały. Przy głównych elementach wyposażenia świątyni oraz na zewnątrz są kody QR, które pozwalają samodzielnie zwiedzić ogólnodostępną część kościoła.

Za to tylko z przewodnikiem obejrzemy pozostałości świątyni gotyckiej (m.in. zakrystię), „Chór Mniszek” z dwoma przeszklonymi sarkofagami, salę z ponad setką szat liturgicznych oraz chorągiewkami procesyjnymi, wystawę sprzętów liturgicznych, krucżanki.

Najciekawszym momentem tej części trasy jest kaplica z relikwiami. To największy – liczący 300

URZĄD GMINY LUBOMIERZ

Obok średniowiecznej zabudowy rynku zobaczmy współczesne rekwizyty z „Samych swoich”

eks-
p o -
n a t ó w
- w Polsce
zbiór relikwii 1.

stopnia: czyli fragmenty kości, krew, włosy świętych i błogosławionych. Część relikwii pochodzi z czasów Chrystusa.

Według opisów, odkrytych w 2016 roku, są wśród nich szczątki apostołów: Piotra, Filipa, Tadeusza, ale także Marii Magdaleny, świętego Franciszka, świętego Maternusa oraz świętego Jana Nepomucena, a także ojca Pio, który zmarł w latach 60. XX wieku.

Rynek i okolice jako plan filmowy

Lubomierz II wojnę światową przetrwał bez zniszczeń – do dzisiaj można oglądać średniowiecz-

ny układ zabudowy, chociaż same budynki centralnego placu miasta – placu Wolności – pochodzą z XVI w. Oryginalna architektura przyciąga fotografów i filmowców.

Oprócz filmowej sagi o Kargulach i Pawlakach zrealizowano tu zdjęcia do dziewięciu innych filmów. W jednym z nich miasteczko leżące na Pogórzu Izerskim „odgrywało” nawet rolę nadmorskiego kurortu.

Miasto Kargula i Pawlaka

W Domu Płócienników, z dobrze zachowanym, renesansowym układem przestrzennym, znajduje się biuro Informacji Turystycznej oraz Muzeum Kargula i Pawlaka.

Główni bohaterowie trylogii Sylwestra Chęcińskiego to najsłynniejsze postacie kojarzące się

turystom z tym miasteczkiem.

W muzeum zgromadzone są pamiątki związane z niezapomnianą komedią, przede wszystkim rekwizyty wykorzystane przy kręceniu filmu. Wśród nich znajdują się: karabin, z którego „zamek wylata”, granat do świątecznego ubrania i fragment płotu, przy którym kłócili się bohaterowie. Wśród innych unikatowych eksponatów znajdują się umowa z dublerem Władysławem Hańczy – Józefem Jakubowskim – oraz pierwsza kopia filmu „Sami swoi”, wykorzystana podczas prapremiery w 1967 r.

Od 1997 r. w Lubomierzu odbywa się Ogólnopolski Festiwal Filmów Komediowych. Biorą w nim udział reżyserzy i aktorzy, a ich wizyty upamiętniają tabliczki w tzw. Za-

ułku
Fil-
mowym.

W tym roku władze miasta przygotowują się do organizacji jubileuszowej 25. edycji festiwalu. Jak co roku można będzie liczyć na wyśmienitą atmosferę, a w programie kabarety, koncerty i spotkania z gwiazdami kina.

Jak dojadę?

Z Wrocławia do Lubomierza jest ok. 130 km. Samochodem ten odcinek pokonamy w około dwie godziny. Należy kierować się A4 w stronę Legnicy, na węźle Złotoryja zjechać w kierunku Złotoryi, a potem DK 364 i 297 dojedziemy do Lubomierza.

Tomasz Wysocki

Marek Chrabąszcz,
burmistrz Lubomierza

Co roku obserwujemy coraz więcej odwiedzających nasze miasteczko, to nas bardzo cieszy. W Lubomierzu warto spędzić czas nie tylko dla „Samych swoich” w Muzeum Kargula i Pawlaka, ale także dla wielu innych atrakcji.

W naszym mieście organizowane są wydarzenia o zasięgu ogólnokrajowym, jak Ogólnopolski Festiwal Filmów Komediowych (zawsze w sierpniu). Wraz z Lubomierskim Centrum Kultury przygotowujemy też wiele wydarzeń o zasięgu lokalnym. To na przykład Dzień św. Maternu-

sa, patrona Lubomierza, organizowany we wrześniu wraz z jarmarkiem średniowiecznym, rekonstrukcjami historycznymi i koncertami muzyki dawnej.

Z Lubomierza jest także niedaleko do Szklarskiej Poręby, Karpacza, Jeleniej Góry czy Świeradowa-Zdroju. Nasze miasteczko może być bazą dla tych, którzy planują dłuższy pobyt w tej części Dolnego Śląska. W gminie jest sporo gospodarstw agroturystycznych, a wkrótce w centrum miasta stanie hotel ze 120 miejscami noclegowymi.

Nasze osiedla

Sąsiedzka kolacja na Tarnogaju

W niedzielę 15.05 na Tarnogaju odbędzie się finał akcji Wywczas łączącej działania o lokalnym charakterze – charytatywne, filmowe, muzyczne i sąsiedzkie. O godz. 16 ruszy spacer po parku Tarnogajskim z Rafałem Wodnickim (zbiórka przy kontenerze ESK), a o godz. 17 na podwórku przy Schronisku św. Brata Alberta, ul. Bodegaina 5/bud. A, zacznie się sąsiedzka kolacja (każdy przynosi coś dobrego). Ponadto zaplanowano warsztaty cyjanotypii, zumby i pokaz filmu „Albert Cinema” z napisami w jęz. ukraińskim. Program i zapisy na l.wroclaw.pl/tarnogaj.

Pchli Targ w Sercu Szczepina

Serce Szczepina 15.05 zaprasza na kolejną edycję Pchlego Targu. Jest to plenerowe wydarzenie dla mieszkańców osiedla i całego Wrocławia. W każdą trzecią niedzielę miesiąca na skwerze św. o. Damiana de Veustera w godz. 11–15 każdy może rozłożyć swoje stoisko i stać się sprzedawcą. Rzeczy, które uważa za niepotrzebne, dla innych mogą okazać się perełkami. Zgłoszenie należy wysłać na adres serceszczepina@gmail.com lub wiadomością na FB, potem już można szykować rzeczy i stoisko. Nie ma wpisu!

Borek. Historia i sztuka osiedla

W przyszły weekend (21 i 28.05) na wrocławskim osiedlu Borek odbędą się spacer tematyczny, warsztaty genealogii i wykład o społeczności żydowskiej, które mają opowiedzieć o historii tego miejsca. To okazja do tego, by spędzić majowe popołudnia w parku Południowym, jednocześnie poznając historię swojej okolicy. Wstęp na wszystkie wydarzenia jest bezpłatny, obowiązują zapisy (zapisy@zydowskiwroclaw.pl). Więcej na www.facebook.com/zydowskiwroclaw.

CAŁY WROCŁAW

Organizujesz piknik? Opłać teren zielony

Imprezy odbywające się na terenach zielonych wiążą się z późniejszymi kosztami naprawy szkód i sprzątnia. Dlatego Zarząd Zieleni Miejskiej we Wrocławiu przypomina o zasadach wnoszenia opłat dla organizatorów wydarzeń.

Od marca br. obowiązuje nowe zarządzenie dyrektora ZZM, które zawiera stawki za udostępnianie miejskich parków, skwerów i zieleńców. Podstawowa opłata za wykorzystanie miejskiego terenu zieleni na organizację imprezy to, w zależności od strefy, 1,5–2 tys. zł za dzień.

Mniej dla imprez niekomercyjnych

Nowe przepisy przewidują wprowadzenie niższej stawki za organizację imprez niekomercyjnych. – Dla części podmiotów organizacja imprez w zasadzie pozostaje bez zmian, bo opłaty obniżamy lub pod odpowiednimi warunkami całkowicie zawie-

TOMASZ HOŁOD

Warto zapoznać się z zasadami przed planowaniem imprezy

szamy – mówi Marek Szempliński z ZZM we Wrocławiu.

Zarządzenie precyzuje także rodzaje działalności, które są objęte

opłatami. To m.in. organizacja imprez widowiskowych, kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych czy planów zdjęciowych. – Parki są miejskim terenem ogólnie-

dostępnym i można tam robić wszystko, co jest zgodne z ich przeznaczeniem i regulaminem. Zaliczamy do tego także imprezy, podczas których prowadzona jest działalność komercyjna, np. sprzedaż lodów, napojów. Jednak w tym wypadku należy najpierw uzyskać zgodę zarządcy i ustalić wysokość opłaty za zajęcie terenu – wyjaśnia Szempliński.

Nie dla zysku

Jak podkreślają urzędnicy, imprezy na terenach zieleni oznaczają dla Wrocławia dodatkowe koszty. – Nie robimy tego dla zysku. Większe eventy czy handel na terenach zieleni powodują określone straty – podkreśla Szempliński.

Wcześniej organizatorzy wpłacali kaucję, która była zwrotna. Teraz powinni wypełnić wniosek (do pobrania na l.wroclaw.pl/wniosek-ZZM) i złożyć go w ZZM co najmniej 30 dni przed imprezą. Po rozpatrzeniu otrzymają informację o ewentualnej opłacie.

Bartosz Moch

PSIE POLE

Wskaż innym swój ulubiony warzywniak

Możesz też zaznaczyć, gdzie rosną drzewa, których owoce mogą jeść okoliczni mieszkańcy, wskazać lokalnych producentów żywności i miejsca, gdzie można zostawić jedzenie. To wszystko, by we wrześniu powstała Jadalna Mapa Psiego Pola. Przyjdź 15 maja do CBK Fama lub wypełnij ankietę.

Mapa jest częścią większego projektu, który ma uwrażliwić nas na bardziej ekologiczne i świadome konsumowanie. Tworzona jest na bazie Spożywczo Zrównoważonej Mapy – SZAMA, która wskazuje, gdzie we Wrocławiu dostaniemy żywność wyprodukowaną w sposób przyjazny dla środowiska.

Aby powstała drukowana mapa, w niedzielę 15.05 w CBK Fama, ul. Bole-

śława Krzywoustego 286, będzie można wskazać swoje ulubione „jadalne” miejsca na Psim Polu, a także zweryfikować te, które zaznaczyli inni. Wcześniej można to zrobić online na l.wroclaw.pl/fama-ankieta.

W tym dniu w godz. 11–13 Fama zaprasza także na spacer botaniczny po okolicy (start sprzed budynku), w czasie którego zbierane będą jadalne ro-

śliny. A potem od godz. 13 do 15 na warsztaty z wykładem i konsumpcją spacerowych zdobyczy.

Spacer i warsztaty prowadzą Danuta Dorna i Inna Dmyterczuk, a impreza organizowana jest w partnerstwie z Fundacją Ekorozwoju. Wstęp jest wolny, ale na warsztaty obowiązują zapisy na l.wroclaw.pl/fama-zapisy.

Agata Zięba

MATERIAŁY ORGANIZATORA

My wrocławianie

Śledzi Bonda i ujawnia nam kulisy słynnej serii

Z zawodu konstruktor samolotów, z pasji fotograf. Dusza inżyniera zawiodła go na plan filmowy serii o Jamesie Bondzie. Bardziej bowiem od gwiazd grających agenta 007 interesowały go niesamowite efekty specjalne. Piotr Zając z Wrocławia uchyla nam rąbka odkrytych tajemnic.

”

Piotr Zając,
fotoreporter

Piotr Zając urodził się, gdy agentem 007 w kinach był Roger Moore. Od 10 lat jest zatrudniony jako konstruktor samolotów we wrocławskiej firmie. Kiedyś chciał pracować przy wyścigach Formuły 1, ale stwierdził, że prościej będzie mu dostać się do środka bolidu jako... fotograf. Rozpoczął zatem starania o akredytację na wyścigi. Marzenie udało mu się spełnić, i nie tylko zobaczył samochód Formuły 1 od środka, ale poznał również pierwszego w historii Polaka startującego w tych wyścigach – Roberta Kubicę.

Inżynier z krwi i kości

Gdy Piotr postanowił ruszyć w podróż śladami Jamesa Bonda, założył bloga kulisybonda.wordpress.com, na którym publikuje własne zdjęcia z miejsc, gdzie były kręcone sceny z filmów czy z premiery „Skyfall” w Berlinie. Nawet pandemia go nie zatrzymała – w tym czasie przeprowadził kilkanaście wywiadów z twórcami filmów o Bondzie. – Nie jestem maniakem filmów o agencji 007. Interesuję się bardziej, jak one zostały zrobione. Fascynuje mnie, ile w produkcji jest inżynierii, zaangażowania technicznego. Dlatego zacząłem drążyć ten temat – wyjaśnia fotoreporter.

Triki produkcji

W marcu 2015 roku Piotr wraz z żoną byli na wycieczce w Rzymie. Spacerując ulicami centrum, zauważyli ekipę filmową. Okazało się, że właśnie kręcona jest scena do filmu „Spectre”. – Był to nocny pościg samochodowy z udziałem Astona Martina DB10 i Jaguara C-X75 wzdłuż rzeki Tyber. W filmowym pościgu wzięły udział tylko dwa samochody, ale na planie można było zobaczyć aż trzy egzemplarze Astona Martina i 5 Jaguarów – opowiada Piotr.

Na potrzeby filmu jeden z jaguarów spłonął. To cacko nie należy do najtańszych. Ale rekwizyty podczas kręcenia scen z tej serii często ulegają zniszczeniu. Spalony samochód i helikopter czy zatopiona kamera – to stąd biorą się wielkie koszty produkcji filmów o Bondzie. Często trzeba wybudować zupełnie nową scenografię i to w krótkim czasie.

Pamiętacie scenę pościgu po dachach włoskiej Sieny z filmu „Quantum of Solace”? – Odnalezienie miejsca, w którym filmowana była ta sekwencja, okazało się trudnym zadaniem, bo balkony zbudowano jedynie na potrzeby filmu. Nad skrzyżowaniem uliczek Via del Rialto i Vicolo del Vannello dostrzec można tylko jeden balkon. Widać go w filmie w tle, za agentem 007, który ściga Craiga Mitchella. Pozostałe balkony na czas nagrywania tej kaskaderskiej sekwencji przymocowano obok, do fasad kolejnych budynków wzdłuż wąskiej uliczki Via del Rialto – wyjaśnia fotoreporter.

Skąd Piotr Zając zna te smaczki zza kulis? Poszukuje kontaktów z twórcami serii i przeprowadza z nimi wywiady.

Niejeden Bond

Andy Lister i Kai Martin, kaskaderzy, którzy byli dublerami Daniela Craiga, Mark Wolff – pilot, pracował w 12 filmach o Bondzie, Terry Bamber – kierownik produkcji filmów o Bondzie, Irka Bochenka – aktorka, urodziła się we Wrocławiu, zagrała u boku Rogera Moore’a w filmie „Moonraker”, Julian Glover – aktor, przeciwnik Jamesa Bonda w filmie „Tylko dla twoich oczu”. To tylko część osób, do których dotarł wrocławianin i z którymi opublikował wywiady na swoim blogu. Najczęściej rozmawiał z kaskaderami. – Zawsze

Berenice Marlohe, Sam Mendes, Barbara Broccoli i Daniel Craig podczas premiery Skyfall w Berlinie (2012 r.)

Tytułowe Casino Royale to dom zdrojowy Łaznie I w Karlowych Warach w Czechach

Jaguar C-X75 z filmu Spectre

mnie fascynują ich spektakularne wyczyny. Niewiele widzów wie, kiedy na ekranie występuje aktor, a kiedy kaskader. Jak powiedział mi Kai Martin – zagranie Bonda dla kaskadera to jak olimpiada dla sportowca – opowiada Piotr.

Kai Martin tonął jako James Bond w sekwencji tytułowej „Skyfall”, która powstawała w zbiorniku wodnym w studiu filmowym Pinewood pod Londynem. Innym razem dublował Daniela Craiga w filmie „Spectre”, m.in. w scenie nagrywanej w Sienie. Jak mówi

czył – to byłem ja. Ćwiczyłem też długi skok na drugą stronę ulicy. Pamiętam złamane żebro i palec. Daniel również sam sporo wykonywał bez dublerów. Skoczył z dachu na balkon – zdradza kulisy Kai.

Zaś Andy Lister dublował Craiga w „Skyfall” podczas walki na dachu pociągu. Po pojedynku spadł z wiaduktu. A jak to było w rzeczywistości? – W filmie widać wodę pod mostem, a tak naprawdę są tam skały. Obok wagonu,

z którego skakał Andy, stał dźwиг z przymocowanymi linami. Kaskader wykonał coś w stylu skoku na bungee – wyjaśnia fotoreporter.

Filmowy Wrocław

Piotr Zając nie tylko jeździ w miejsca, gdzie były kręcone filmy o agencji 007. Jako rodowity wrocławianin, również w stolicy Dolnego Śląska szuka filmowych kadrów. Wrocław to miasto, które było scenerią dla wielu produkcji – również tych zagranicznych. Odnajduje te lokalizacje z filmów i seriali, dokumentuje i zamieszcza zdjęcia na Instagramie: wroclaw-filmowy. Stamtąd możemy się dowiedzieć, gdzie kręcone były sceny z „Mostu szpiegów” Stevena Spielberga, „Plagi Breslau” Patryka Vegi czy „Miasto 44” Jana Komasy.

Paulina Czarnota

PIOTR ZAJĄC (4), ANNA ZAJĄC (1)

Wrocławskie pokolenia

Tak chcą pomóc żołnierzom walczącym w Ukrainie

Wyjechały z Ukrainy przed wojną. Do Wrocławskiego Centrum Seniora przyszły zdeterminowane i pełne pasji. Daria z Odessy nie może siedzieć bezczynnie, postanowiła więc zaangażować się w pomoc tym, którzy zostali bronić kraju. Zainicjowała stworzenie grupy, która zajmuje się rękodziełem.

Koszulki będą w kolorze białym i czarnym, a na nich kolorowymi nićmi Panie będą wyszywały różne obrazki i napisy, krzyżykiem lub haftem gładkim. Jak zaznacza, rękodzieło przynosi im radość w tworzeniu nowych obrazów. – Będziemy wyszywać na koszulkach różne infografiki, a później chcemy je sprzedawać. Uzyskany dochód prześlemy na rzecz armii ukraińskiej – mówi Daria.

Skąd wzory?

Daria, realizując swój pomysł w kwietniu, zebrała grupę na Facebooku. Stworzenie koszulki jest to zbiorowa praca wielu osób. W pierwszej kolejności tworzona jest ilustracja, następnie rysunek przekształcany jest na wzór do haftowania, a kolejne osoby zajmują się wyszywaniem. – Jeden z rysunków został stworzony przez graficzkę Irynę Babenko z Dniepra, która obecnie również przebywa we Wrocławiu – opowiada Olha.

O symbolice kolorów, wzorów, znaczeniu treści w nich zawartych mogłyby opowiadać długo, ale już teraz wśród oryginalnych prac dostrzec można te w kolorze niebieskim i żółtym. To barwy flagi ukraińskiej.

Wsparcie i integracja

– Wrocławskie Centrum Seniora umożliwiło Paniom nie tylko miejsce na warsztaty rękodzieła, ale także przestrzeń, gdzie mogą odpocząć i oderwać się na chwilę od trudnej rzeczywistości – podkreśla Robert Pawliszko, zastępca dyrektora Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego.

– Jest to doskonała okazja, żeby poznać się osobiście, porozmawiać i wspólnie spędzić wolny czas przy rękodziele – przekonuje Galyna. – Same kupiliśmy wszystkie materiały, m.in. koszulki, nici, igły, tamborki. Jest to nasz wkład i pomoc dla tych, którzy zostali i walczą na Ukrainie – dodaje.

Do grupy można dołączyć bez względu na wiek i posiadane umiejętności. Każdy może tutaj przyjść i nauczyć się wyszywać. Warsztaty w maju odbywają się w każdy poniedziałek i czwartek w siedzibie Wrocławskiego Centrum Seniora (sala 27, wejście od ul. Janickiego). Rozpoczynają się o godz. 11 (warsztat trwa 3 godz.). To dobry sposób na ćwiczenie sprawności manualnej, doskonalenie koordynacji wzrokowo-

Od lewej: Galyna, Daria, Viktoriia i Olha, które zapraszają chętnych na warsztaty z rękodzieła

ruchowej i własnej cierpliwości. Materiały do wyszywania dostępne będą na miejscu, zapewnia je grupa inicjatorów.

Zajęcia w WCS

Maj we Wrocławskim Centrum Seniora to nowe i różnorodne cykle

zajęć stacjonarnych. W programie warsztaty arteterapii, przez sztukę (kolaże) wyrazimy swoje potrzeby i marzenia, a w trakcie „filozoficznej MAJówki” obudzimy myślenie i porozmawiamy o życiu. Oprócz tego spotkania w ramach profilaktyki zdrowia, kurs obsługi smartfona, zajęcia z pielęgnacji,

kosmetyki, wizażu i plenerowe zajęcia fotograficzne. W Dniu Matki spotkanie poetycko-muzyczne oraz spacer wspomnieniowy po wrocławskim Rynku. Szczegóły na www.seniorzy.wroclaw.pl i pod nr. tel. 71 344 44 44.

Redakcja

Wrocławski Abecadlik jest też w wersji ukraińskiej

Książeczka, którą od dwóch lat otrzymują w wyprawce mali wrocławianie, teraz ma też wersję ukraińską. Autorzy, Ewa i Paweł Pawlakowie, wyhaftowali pierwsze słowa, jakie poznają dzieci. Mali Ukraińcy poznają również w tym tomiku najbardziej znane miejsca we Wrocławiu.

Dzięki książeczce dzieci z Ukrainy poznają pierwsze słowa

Wrocławski Abecadlik ponad dwa lata temu zaprojektowało dla polskich maluchów małżeństwo artystów, Ewa Kozyra-Pawlak i Paweł Pawlak. Postanowili zapoznać dzieci nie tylko z literkami, ale też z rodzinnym miastem i jego znanymi postaciami. Już w pierwszych tygodniach napaści Rosji na Ukrainę, gdy do Polski, w tym i do Wrocławia, zaczęły napływać każdego dnia dziesiątki tysięcy uchodźców, we Wrocławiu podjęto decyzję, by dzieci z Ukrainy przywitać tak samo jak dzieci polskie – Wrocławskim Abecadlikiem. Tyle że w języku ukraińskim.

Książeczkę przetłumaczyła na ukraiński Kateryna Babkina, pi-

sarka, laureatka Literackiej Nagrody Europy Środkowej Angelus, która wraz ze swoją niespełna dwuletnią córką uciekła z bombardowanego Kijowa do stolicy Dolnego Śląska.

Wrocławski Abecadlik w wersji ukraińskiej ukazał się dzięki wsparciu firmy 3M, Fundacji Olgi Tokarczuk i Agencji Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej. Bezpłatnie jest przekazywany instytucjom i organizacjom, niosącym pomoc ukraińskim dzieciom, ale we Wrocławskim Domu Literatury dopuszczana jest też jego sprzedaż, tak by dochód z tej książeczki zasiliał akcję Books from Home, w ramach której Wrocławski Dom

Literatury planuje wydać w języku ukraińskim kolejne książki dla dzieci, tym razem ukraińską klasykę i książki nagradzane.

– Wiemy, jak ważne dla dzieci są codzienne rytuały, w tym czytanie. Jak wielkie znaczenie mają bajki i historie, które znają i kojarzą im się z domem oraz bezpieczeństwem, które czytali w towarzystwie rodziców, dziadków czy przyjaciół ze szkoły. Chcemy je podarować tym dzieciom, dlatego uruchomiliśmy akcję Books from Home – tłumaczy Irek Grin, dyrektor Wrocławskiego Domu Literatury.

Redakcja

Kultura

Powstał film o (Nie)zwykłym Manhattanie

„(Nie)zwykły Manhattan” to film poświęcony tzw. sedesowcom przy placu Grunwaldzkim, projektu Jadwigi Grabowskiej-Hawrylak i ich mieszkańcom. Gościem premiery w Dolnośląskim Centrum Filmowym we Wrocławiu będzie m.in. Chris Niedenthal, który uwiecznił osiedle w 1982 r. na słynnej fotografii z brunetką na balkonie wieżowca.

Film powstał z miłości do architektury Jadwigi Grabowskiej-Hawrylak i był realizowany w trudnym pandemicznym czasie. To wspólne dzieło Fundacji Polsko-Portugalskiej Entre, Muzeum Architektury we Wrocławiu i studia Kova Production. Zebrano świetną ekipę realizacyjną – reżyserował Filip Janerka, założenia scenariuszowe napisali Michał Duda i Małgorzata Devosges-Cuiber, a autorami muzyki są Pin Park – Maciek Bączyk i Maciek Polak.

To film o ludziach

Głównym bohaterem są, rzecz jasna, budynki, znane powszechnie jako sedesowce, ale powstał film przede wszystkim o ludziach.

– Nie chcieliśmy klasycznego dokumentu o historii architektury, skupiliśmy się na stronie społecznej funkcjonowania Manhattanu we Wrocławiu. Chcieliśmy popatrzeć, jak funkcjonuje, porozmawiać z ludźmi mieszkającymi w blokach, ale też wykorzystać sytuację, wejść do budynków i sercem akcji tego filmu uczynić jedną ze świetlic – mówił Michał Duda z Muzeum Architektury, autor słynnej i nagradzanej książki o Jadwidze Grabowskiej-Hawry-

Osiedle białych wieżowców przy placu Grunwaldzkim nazywane jest wrocławskim Manhattanem

lak, kurator wystawy „Patchwork: Architektura Jadwigi Grabowskiej-Hawrylak”.

80 milionów w sedesowcu

Dlatego w filmie wypowiadają się m.in. pani Maria, w której mieszkaniu ukryto słynne 80 milionów Solidarności, pani Aneta Dienstag-Mroczkowska, bohaterka słynnego zdjęcia Chrisa Niedenthala. Jest także sam fotograf Chris Niedenthal, który wykonał tu w latach 80. ikoniczne zdję-

cie, a ponadto Maciej Hawrylak, syn architektki i autorki projektu Manhattanu.

Premiera 21 maja

Po raz pierwszy obejrzymy film na festiwalu Millenium Docs Against Gravity w Dolnośląskim Centrum Filmowym. Podczas premiery 21 maja o godz. 18 w DCF (ul. Piłsudskiego 64A) Lech Moliński z Wrocławskiej Fundacji Filmowej porozmawia z gośćmi – reżyserem Filipem Janerką, fotografem

Chrisem Niedenthalem i scenarzystą Michałem Dudą.

Millenium Docs Against Gravity to największy w Polsce festiwal filmów non-fiction i doskonała okazja, żeby zobaczyć premierowo najnowsze osiągnięcia kina dokumentalnego z całego świata. Festiwal odbędzie się w dniach 13–22 maja w kinie DCF. Bilety i program na l.wroclaw.pl/DCF-MDAG.

Magdalena Talik

Niedziele z WRO

W Centrum Sztuki WRO, ul. Widok 7, na każdą niedzielę maja i czerwca (od godz. 12) zaplanowano warsztaty rodzinne z dziećmi i przyjaciółmi. Na chętnych czekają autorskie działania przygotowane przez zespół WRO w nowej, warsztatowej formule. Wydarzenie odbywa się w ramach Roku Świetlnego – programu działań na 2022, w Centrum Sztuki WRO. Udział jest bezpłatny. Więcej informacji na wrocenter.pl/pl/niedziele-z-wro.

Kino VR, czyli zostań aktorem

Centrum Innowacji Przejście – filia nr 13 Miejskiej Biblioteki Publicznej, pl. Teatralny 5, poziom – 1, zaprasza na kolejną odsłonę kina VR. Tym razem z muzyczną komedią pomyłek pt. „Nie kochać w taką noc”. Dzięki krótkiemu filmowi – zrealizowanemu w technologii VR – na jeden wieczór można „wejść w buty” Aleksandra Żabczyńskiego, jednego z najbardziej rozpoznawalnych aktorów w Polsce okresu międzywojennego. Seans trwa ok. 20 min. Obowiązują rezerwacje telefoniczne pod nr. tel. 713 471 271 lub w Centrum Innowacji Przejście. Wstęp wolny. Harmonogram seansów na l.wroclaw.pl/seans-VR.

Muzyka Polonica Nova w NFM 25-29.05

Dyrektorem artystycznym festiwalu jest Paweł Hendrich

Na tegorocznym festiwalu Musica Polonica Nova zrealizowany zostanie program edycji z 2020 r., który nie odbył się przez pandemię – będzie o otaczającej nas rzeczywistości.

Festiwal w roku 2022 będzie przebiegać pod hasłem „daCamera”. Najważniejsze elementy programu to: docenienie muzyki kameralnej, aktywne wykorzystanie przestrzeni (podczas niektórych festiwalowych wydarzeń nie będzie tradycyjnego podziału na estradę i widownię), połączenie sfery muzycznej z wizualną (podczas koncertów zauważalna będzie silna obecność aspektów wizualnych).

Festiwal potrwa pięć dni, podczas których odbędzie się siedem koncertów – nie tylko w salach, ale

też w przestrzeniach foyer Narodowego Forum Muzyki. Planowane są również wydarzenia towarzyszące, takie jak: spotkania z twórcami, improwizacyjna scena „po godzinach” oraz instalacja – koncert realizowany wspólnie z BWA w przestrzeni galerijnej.

Podczas Nocy Muzeów, 14 maja, odbędzie się specjalna odsłona festiwalu pn. Galeria dźwięków.

Program i bilety www.nfm.wroclaw.pl/musica-polonica-nova.

Redakcja

Pokazy Fontanny Multimedialnej

Jeśli wszystko pójdzie zgodnie z planem, 15.05 ruszą pierwsze pokazy Fontanny Multimedialnej koło Hali Stulecia (ul. Wystawowa 1) i pokazy z efektami świetlnymi. W tym roku czeka nas premiera zupełnie nowego pokazu specjalnego. Jego program jest niespodzianką. Wrocławska Fontanna jest największą w Polsce i jedną z największych w Europie. Zainstalowano w niej prawie 300 dysz, z których tryska woda w formie gejzerów, mgiełki, piany na wysokość nawet 40 m. Tworzy to ogromny ekran wodny, na którym wyświetlane są wizualizacje i efekty laserowe, pokazom towarzyszy muzyka.

Dla obcokrajowca

«Круглий стіл у Вроцлаві» про біженців

Над «білою книгою» протягом двох днів працювало понад 120 експертів – представників органів самоврядування, активістів та представників 40 громадських організацій, профспілкових діячів, представників та бізнесу. Це збірка підказок та порад, які можуть полегшити перебування біженцям в Польщі, і не лише з України.

8 травня: нарада робочих груп

Експерти працювали за круглими столами, які стосувалися конкретних категорій. Раніше, протягом двох тижнів, вони обмінювалися ідеями та досвідом в режимі онлайн, щоб зібрати та зконструювати всі ідеї, обговорити їх та розробити план дію.

Робота за столами

Представники місцевої влади підкреслили, що необхідно створити відповідні процедури, які полегшать їм підтримку біженців та мешканців, які їм допомагають. Важливою складовою усіх тем було питання фінансів, а також з якого бюджету необхідно фінансувати потреби.

– Оскільки перші емоції від допомоги вже вщухли, то необхідні системні рішення. Усі столи важливі, тому що наша система соціальних послуг потребує корекції, – каже Едвін Бендик з Фонду «Баторія».

Групи працювали за 8 столами: соціальна інтеграція та громадська діяльність; ринок праці та економіка; житло; освіта та наука; фінанси та законодавство; безпека та кібербезпека; охорона здоров'я та соціальна допомога; підтримка України.

– Щоб краще впоратися з новою ситуацією, нам потрібні властиві нормативно-правові акти та фінансування з іноземного та державного бюджетів. Круглий стіл не виділяє та не надає пріоритету конкретній категорії. Це місце зустрічі рівноправних людей, які хочуть висловити свою думку, – сказав Яцек Сутрик, мер Вроцлава.

Учасники столів наголошували на необхідності вивчення польської мови та організації

саме у Вроцлав, – розповіла Євгенія Кулеба, з міської ради міста Києва.

Віталій Кличко виступив у «Залі Сторіччя»

З учасниками «Круглого столу» також вийшов на зв'язок мер Києва – Віталій Кличко, який подякував землякам за допомогу.

– Ми все ще боремося. Ніхто не знає, скільки триватиме ця безглузда війна. Але ми знаємо одне: ми її виграємо. Тому що ми відстоюємо права людини, свободу слова та всі інші демократичні і фундаментальні цінності, які є основоположними в Європі, – сказав він.

До «білої книги» будуть ключені наступні рекомендації:

- створення програми фінансової підтримки підприємств у створенні нових робочих місць;
- постійний моніторинг попиту на роботу
- створення програми масового та швидкого вивчення польської мови
- фінансування з державного бюджету фактичних витрат на навчання українських учнів
- адаптація під житло наявних незаселених будинків,
- ввести зміни у фінансуванні житлової політики;
- збільшення фінансування Національного фонду охорони здоров'я
- спрощення процедур,
- запровадження стандартів захисту дітей, психологічної підтримки
- термінове отримання європейських коштів для допомоги біженцям;
- моніторинг та протидія проявам дезінформації
- побудова партнерства міст для їх реконструкції між європейськими та українськими містами.

Рекомендації, розроблені у Вроцлаві, будуть передані президенту та прем'єр-міністру Республіки Польща.

Єва Вапляк

нових місць у школах.

– Перш за все, ми маємо забезпечити підтримку та інтеграцію не лише для дітей, які вступають до польської освітньої системи, а й для тих, хто навчається онлайн і навчається в рамках української освітньої системи, – каже віце-президент Сопота Магдалена Чаржинська-Яхім.

Роботодавцям також було що сказати, оскільки вони з са-

мого початку активно долучилися до допомоги біженцям. В основному йдеться про вдосконалення системи підтвердження кваліфікації працівників та вивчення мови.

9 травня: «Круглий стіл»

На другий день сесії рекомендації, які були розроблені напередодні – були представлені меншій групі. На круглий стіл прибули гості з усієї Польщі, а також з України.

– Найважливіші проблеми, які зараз потрібно вирішувати – це, наприклад, проблеми з житлом, школами для українських дітей, тому що їх мами хочуть і повинні працювати. Це проблеми, які вже потрібно вирішувати. Мені дуже сподобалося, що ми підняли також питання майбутньої відбудови України. Вже треба розпочинати переговори стосовно процесу реконструкції та пошук на це фінансів, про що я почула

Sport

Decydująca bitwa koszykarzy Śląska

Podopieczni Andreja Urlepa pojedą w piątek (13.05) do Słupska na piąty półfinałowy mecz Energa Basket Ligi (EBL). Zagrają z miejscowymi Czarnymi. Na zwycięzcę, w rywalizacji o złoto, czeka już Legia Warszawa.

Nie ma końca półfinałów EBL w wykonaniu zespołów Śląska Wrocław i Czarnych Słupsk. Seria zaczęła się od dwóch wyjazdowych zwycięstw Trójkolorowych. Następnie rywalizacja przeniosła się do Wrocławia. Wydawało się, że przed WKS-em nieco łatwiejsze zadanie – wygrać jeden mecz przed własną publicznością. Niestety, zawodnicy gości już w trzecim spotkaniu udowodnili, że nie zamierzają rezygnować z marzeń o złocie. Czarni rozbili w Orbicie Śląsk różnicą ponad 60 punktów (60:123).

Niewykorzystana szansa

We wtorek wieczorem (10.05) czwarty mecz rozgrywany był w Hali Stulecia. I tym razem ze zwycięstwa cieszyli się goście (69:89). Po spotkaniu trener Urlep nie tracił jednak na-

Zacięta półfinałowa rywalizacja między Śląskiem Wrocław a Czarnymi Słupsk w Hali Stulecia

dziei na awans. – O wszystkim zdecydowała pierwsza połowa – mówił szkoleniowiec WKS-u. – Nie zaczęliśmy dobrze. Nie było agresji, serca, które powinno być w takich meczach. Po przerwie zagraliśmy lepiej. Jednak w decydujących momentach trafiali goście. Mimo wszystko uważam, że mamy szansę na zwycięstwo w Słupsku.

Złoto po 20 latach?

Jeżeli koszykarzom Śląska uda się awansować do finału EBL, stanie się to po raz pierwszy od 18 lat. A gdyby wygrali całą ligę, zdobyliby pierwsze złoto od 20 lat. Warto przypomnieć, że Wojskowych do ostatniego tytułu w 2002 roku poprowadził również trener Andrej Urlep. Na zwycięzcę ry-

walizacji Czarnych i Śląska czeka już drużyna Legii Warszawa, która pokonała w półfinale Anwil Włocławek. Piąty mecz półfinału EBL pomiędzy Śląskiem i Czarnymi zaplanowano na piątek, 13 maja, godz. 17.40 w hali Gryfia w Słupsku. Transmisja w Polsacie Sport.

Michał Kurowicki

Klub parakolarski powstał we Wrocławiu

W ostatnich latach polscy parakolarze osiągają liczne sukcesy na najważniejszych sportowych imprezach. Jednym z nich jest Rafał Mikołajczyk, który w 2016 roku zdobył tytuł mistrza świata w parakolarstwie szosowym. Teraz z jego inicjatywy we Wrocławiu powstał pierwszy w Polsce klub parakolarski ProRace Poland.

W 2021 roku Rafał Mikołajczyk został jednym z 30 Kreatywnych Wrocławia. Prezes Fundacji Moc Pomocy nie ukrywa, że stworzenie

nowej drużyny to szansa na dalszy rozwój tej dyscypliny w Polsce. – Obecnie głównym problemem jest brak procedury pozyskiwania

nowych zawodników. Są oni wyławiani przypadkowo i stanowi to olbrzymie zagrożenie dla przyszłości parakolarstwa w Polsce. Jeśli obecny stan rzeczy będzie funkcjonował jak dotychczas, to jestem przekonany, że od roku 2025 nie będzie sensu powoływania kadry narodowej – wyjaśnia Mikołajczyk.

Trening z najlepszymi

Klub ProRace Poland powstał z inicjatywy Rafała Mikołajczyka oraz trenera Jakuba Pieniążka. Mikołajczyk to wieloletni reprezentant kadry narodowej, mistrz Europy oraz mistrz świata, a Pieniążek należy do światowej czołówki szkoleniowców. Kieruje ekipą Poland Paracycling, z którą zdobył dla Polski już trzy olimpijskie złota. – Na przestrzeni lat nasi zawodnicy zdobyli niesamo-

wite doświadczenie. Teraz przełożymy je na kształtowanie nowych zawodników, którzy w niedalekiej przyszłości będą zdobywać medale dla Polski. Wierzę, że poprowadzimy naszych zawodników w igrzyskach paraolimpijskich w Los Angeles w 2028 roku – przyznaje Pieniążek.

Ambitne cele

Pierwszymi zawodnikami klubu są Renata Kałuża, Hubert Komorowski, Bartłomiej Bertolin oraz Rafał Mikołajczyk. ProRace Poland wciąż poszukuje nowych zawodników. Chętni proszeni są o kontakt z Rafałem Mikołajczykiem – mejlowo pod adresem rafal.mikolajczyk@fundacjamocpomocy.pl lub pod numerem telefonu 881 035 005.

Mateusz Lubański

Zawodnicy (od lewej): Hubert Komorowski i Bartłomiej Bertolin

Tydzień w skrócie

Jakub Suchecki, zapaśnik WKS Śląska Wrocław, który walczy w kategorii 60 kg, zdobył brązowy medal na zakończonej niedawno Olimpiadzie Młodzieży w Suwałkach.

Rugby Wrocław zajęli 2. miejsce w turnieju Polskiej Ligi Rugby 7. W finale wrocławianie przegrali 5:22 z Tytanem Gniezno.

W pojedynku mistrzów Polski z 2012 roku i kibiców **Śląska Wrocław** górą byli piłkarze WKS-u, którzy pokonali swoich fanów 7:1. Gole dla mistrzów zdobyli: Gikiewicz, Celeban, Cetnarski, Mila, Elsner, Sztylka i Madej.

Hubert Hurkacz i John Isner w półfinale turnieju ATP w Madrycie ulegli w deblowej rywalizacji Nealowi Skupskiemu i Weesley'owi Koolhofowi 6:7 (7), 5:7. Wcześniej, w singlowej grze, wrocławianin odpadł w ćwierćfinale po konfrontacji z Novakiem Djokovicem.

WYDARZENIA SPORTOWE

piłka nożna

PKO BP Ekstraklasa:
15.05, godz. 12.30,
Stal Mielec – WKS Śląsk Wrocław (Canal+ Sport)

Ekstraliga kobiet:
15.05, godz. 12, Centrum Piłkarskie Śląza Wrocław – #Kłokoczyce, **WKS Śląsk Wrocław – Olimpia Szczecin**

eWinner 2. Liga:
14.05, godz. 17, Stadion Oporowska, **WKS Śląsk II Wrocław – Ruch Chorzów**

III liga: 14.05, godz. 14, Centrum Piłkarskie Śląza Wrocław – #Kłokoczyce, **IKS Śląza Wrocław – Piast Żmigród**

koszykówka

Energa Basket Liga:
13.05, godz. 17.40, **Grupa Sierleccy Czarni Słupsk – WKS Śląsk Wrocław** (Polsat Sport)

piłka ręczna

Liga Centralna:
14.05, godz. 17, Hala Orbita, **WKS Śląsk Wrocław – Budnex Stal Gorzów**

Wydarzenia

Targi zoologiczne na Tarczyński Arena

Dolnośląskie Targi Zoologiczne już 15.05 w godz. 10-17 na Tarczyński Arena (al. Śląska 1). Zwiedzający będą mieli możliwość pogłębienia wiedzy o swoich zwierzętach i spotkania z wystawcami: behawiorystami, sprzedawcami i producentami akcesoriów dla zwierząt czy hodowcami. Podczas targów odbędą się: Międzynarodowa Wystawa

Kotów Rasowych, Międzynarodowa Wystawa Jeży Pigmejskich, Mistrzostwa Polski w Wyścigu Ślimaków, prezentacja hodowli Polskiego Związku Hodowców Alpak czy Watahy Domowych Wilków ze specjalnym pokazem dla dzieci oraz wystawa owczarków niemieckich długowłosych. Można przyjść z pupilami. Bilety do kupienia na: l.wroclaw.pl/targi-zoo (dzieci do 6 lat nie płać). Szczegóły na: targizoolo-giczne.pl.

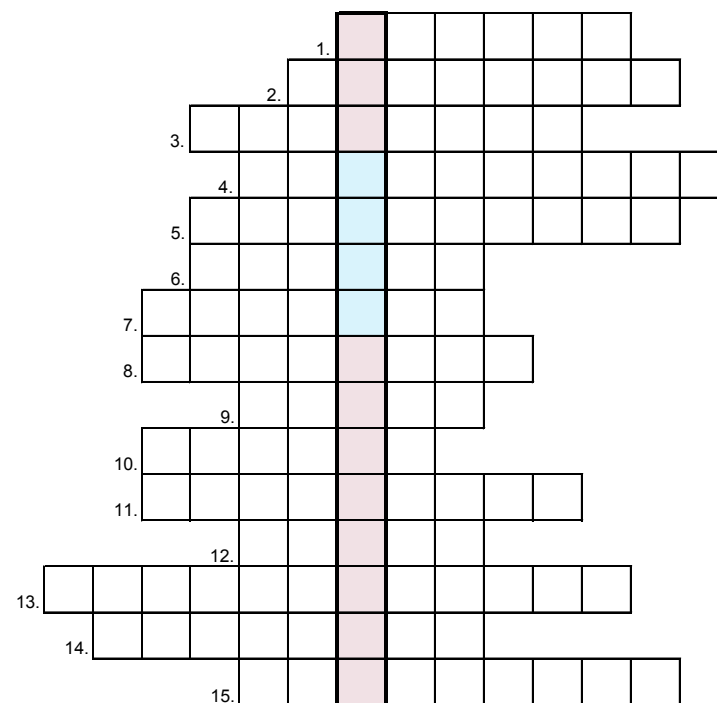
Festiwal roślin – wiosna 2022 w Czasoprzestrzeni

Ponownie we Wrocławiu zagości największy targ roślin doniczkowych – 14 i 15.05 w Zajeźdni Dąbie przy ul. Tramwajowej 1-3 w godz. 8-20 (sb.) i w godz. 10-18 (nd.). Podczas wydarzenia będzie można kupić: rośliny doniczkowe małe i duże prosto z hodowli w cenie od 5 zł, doniczki w atrakcyjnych cenach, ekonawozy i środki ochrony ro-

ślin, których nie kupicie w markecie. Hodowcy poopowiadają o roślinach i wyjaśnia wszelkie wątpliwości kupujących. Organizatorzy szykują nowe odmiany roślin, o które prosili klienci po pierwszej edycji. Przez zimę odwiedzili wielu ogrodników i zrobili wszystko, co w ich mocy, aby szalejąca inflacja nie odbiła się na cenach. Warto zobaczyć, co przygotowali. Wstęp jest bezpłatny. Szczegóły na: l.wroclaw.pl/targi-roslin.

Krzyżówka nr 83 – rozwiąż i wygraj nagrody

- Holownik zacumowany na Odrze, który jest siedzibą FOMT.
- Szkielet tego ogromnego ssaka znajduje się w Muzeum Przyrodniczym.
- Teatr działający w Pawilonie Czterech Kopuł.
- Naczelnik jednego z polskich powstań, bohater Panoramy Racławickiej.
- Aula Uniwersytetu Wrocławskiego.
- Polski rzeźbiarz, autor pomnika „Rozstrzelanych zakładników z Nowego Sącza” przed Muzeum Architektury.
- Autor Poczty Królów i Książąt Polski, który znajduje się w kolekcji Muzeum Narodowego we Wrocławiu.
- Żywica kopalna, którą znaleziono na początku XX w. na Partynicach, dziś pozostałość skarbu można oglądać w Muzeum Archeologicznym.
- Florencka rzeźba z epoki renesansu, której kopia znajduje się w Hydropolis.
- Skamieniałości o charakterystycznej muszli, ważne eksponaty w Muzeum Geologicznym.
- Miejsce w dawnym bunkrze, w którym prezentowane są kostiumy filmowe.
- Nazwa ulicy we Wrocławiu, przy której znajduje się Centrum Sztuki WRO.
- Bohater wystawy stałej „Misja Polska” w Muzeum Pana Tadeusza.
- Konne pojazdy pocztowe, które można podziwiać w Muzeum Poczty i Telekomunikacji.
- Miejsce dla autobusów i tramwajów, we Wrocławiu jest w nim centrum historii.

Regulamin i RODO

www.wroclaw.pl/biuletyn/#konkurs

Aby wygrać jedną z trzech nagród, wystarczy wysłać hasło z krzyżówki SMS-em pod numer **664 072 606**. Koszt jednego SMS-a wg taryfy operatora. W treści należy wpisać numer biuletynu i prokropce prawidłową odpowiedź.

W tym numerze będzie to **83.HA-SŁO** (słowo HASŁO należy zastąpić rozwiązaniem krzyżówki). Na odpowiedzi czekamy do **19 maja br. do godz. 20**. Trzech zwycięzców wylosujemy zgodnie z regulaminem spośród auto-

rów prawidłowych odpowiedzi do 26 maja br. Skontaktujemy się z nimi w ciągu trzech dni roboczych z numeru telefonu 71 776 71 00. **UWAGA!** Według regulaminu nagrodę można wygrać raz na 12 miesięcy.

W tym wydaniu do zdobycia są bluza i dwa worki z herbem Wrocławia. Zwycięzcy z nr. 81 (hasło: Wrocław na maksa) to pani Anna (bluza) i pani Barbara i pan Andrzej (worki). Gratulujemy!

Bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia

Numer ratunkowy: **112**
 Pogotowie Ratunkowe: **999**
 Policja: **997**
 Straż Pożarna: **998**
 Straż Miejska: **986**
 Centrum Powiadamiania Ratunkowego WOPR (nr ratunkowy nad wodą): **601100100**
 Centrum Zarządzania Kryzysowego: **71 770 22 22**

Telefony awaryjne

(bezpłatne, czynne całą dobę)
 Pogotowie energetyczne: **991**
 Pogotowie gazowe: **992**
 Pogotowie ciepłownicze: **993**
 Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994**

Infolinie

Centrum Informacji Turystycznej: **71 344 3111** (pn.-pt. 9.00-19.00)
 Punkt Informacji dla Obcokrajowców: **71 772 49 50** (pn.-pt. 9.00-16.00)
 Wsparcie osób z niepełnosprawnościami: **71 777 89 61** (Biuro Wrocław Bez Barier, pn.-pt. 7.45-15.45)
 Infolinia Urzędu Miejskiego Wrocławia: **71 777 77 77** (pn.-pt. 8.00-18.00)

Ważne telefony – pozostałe

Zgłoś dym ze spalania odpadów: **986** (całodobowo) lub **71 310 06 46** (pn.-pt. 7.00-14.00)
 Zgłoś chore lub ranne dzikie zwierzę: **71 770 22 22** (całodobowo) lub **71 799 67 00** (pn.-pt. 7.45-15.45)
 Zgłoś bezpańskiego psa lub kota: **986** (całodobowo) lub **71 362 56 74** (pn., śr., czw., pt 9.00-16.30, wt. 9.00-18.30, sb., nd. 9.00-15.00)
 Zgłoś awarię do ZDIUM: **71 376 00 22, 19501** (całodobowo)
 Centrum Obsługi Klienta MPWiK: **71 34 09 655** (pn.-pt. 8.00-15.00, śr. 8.00-17.00)
 Biuro Obsługi Pasażera MPK: **71 321 72 70/71** (pn.-pt. 7.00-21.00)
 Miejskie Biuro Rzeczy Znalezione: **71 376 08 96** (pn.-pt. 8.00-14.00, śr. 8.30-16.00)
 Miejski Rzecznik Konsumentów: **71 777 79 02** (pn.-pt. 7.45-15.45)
 Taxi Senior: **794 123 124**
 Telefon Zaufania MOPS: **512 198 939**

Napisz do nas!

REDAKCJA

pl. Solny 14, 50-062, Wrocław,
www.wroclaw.pl,
 e-mail: biuletyn@araw.pl

Redaktor naczelna
 Ewa Wapłak

Redaktor wydania
 Paulina Czarnota

DRUK

AGORA
 ul. Daniszewska 27
 03-230 Warszawa

WYDAWCA
 Gmina Wrocław